

DOLENTSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — LETNA NAROČNINA 900 din, polletna 450 din, četrletna 225 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1800 din oziroma štiri ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Narodni banki, podružnici: v Novem mestu, številka 606-11/3-24

Stev. 22 (584) Leto XII.
NOVO MESTO, 1. JUNIJA 1961

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih republikov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

Letošnji dan mladosti je bil resničen praznik cvetja, veselja in neskaljene otroške radosti. Povsod po okraju smo pred in po 25. maju bili priče številnih uspešnih prireditev, na katerih je mladi rod proslavil svoj veliki dan in se spominjal drugega predsednika republike. — Na sliki: celbani korakajo čez novomeški Glavni trg, ki je doživel v jutru 25. maja povorko, kot je menda še ni bilo; mladina je pokazala, kako se uči, zabava in veseli. V Metliki so 24. maja priredili slovesen sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo, medtem ko so učenci metliške šole odšli v četrtek v Zakanje, kjer so se pomerili z mladino iz Ribnika in Zakanja. V Drašičih — in še marsikje drugje — so kurili kresove, pionirji pa so priredili tudi veliko izletov — V Brežicah so proslavili dan mladosti v nedeljo, 28. maja. Komandanti garnizije JLA je sprejel otroke partizanskih borec, v veliki povorki, ki se je razvila od stadiona do gradu, pa so sodelovali celbani, pionirji in mladinci iz Brežic, Dobove, Cerkeja, Artič, Pišce in iz drugih krajev. — Veliko slavlje je bilo v nedeljo tudi v Črnomlju: povsod je kipela zdrava, vesela mladost in slavila svoj veliki praznik...

Novi člani izdajateljskega sveta Dolenjskega lista

Pretekli četrtek je predsedstvo okrajnega odbora SZDL imenovalo nove člane izdajateljskega sveta našega lista, ker je dosedanjemu svetu potekel mandat. Za predsednico sveta je bila imenovana prof. Ema Muser, člani pa so: Milan Baškovič, (tajnik OLO), inž. Davorin Gros (tovarna »Krkac«, Novo mesto), inž. Jože Legan (OK ZKS), Franc Molan (obč. komite ZKS, Sevnica), Maks Pogačar (tovarna papirja, Videm-Krško), Miran Simič (No-votek, Novo mesto), prof. Tone Trdan (Novo mesto), Janez Vitkovič (Črnomelj), Viktor Zupančič (predsednik OO SZDL) in Tone Gošnik, glavni urednik lista.

Razstava o vstaji v Posavju

V soboto, 27. maja, so v Domu JLA v Brežicah odprli razstavo »Vstaja v Posavju 1941«. Pri otvoritvi se je zbralo nekaj 500 ljudi, med njimi mnogi gostje iz Novega mesta in Vidma-Krškega. Razstava bo odprta do 11. junija in si jo bo lahko ogledala vsa mladina Spod. Posavja ter Krškega polja. Namen razstave in njeno vsebino je v slovesnem nagovoru obrazložil kustos Posavskega muzeja S. Skalcer, ki je podrobneje opisal dogodke v Posavju leta 1941. Čeprav je razstava časovno omejena na majhen del naše domovine, vendarle nazorno kaže usodno povezanost dogodkov v prvem letu revolucije, plemenite like

V novih družbenih odnosih

je vsebina novega gospodarskega sistema — Zgolj gospodarska moč podjetja pomeni zelo malo, če v kolektivu ni zdravih notranjih odnosov — Strokovnjaka »komandanta« mora zamenjati strokovnjak svetovalec, prežet z duhom socialistične zavesti — Zapiski z občinske konference ZKS v Vidmu-Krškem

Vsebinsko poročila, ki ga je v začetku konference prebral sekretar občinskega komiteja Milan Ravbar, bomo strnili v nekaj kratkih ugotovitvah. Preteklo leto je bilo polno kongresov, posvetovanj in plenarov, ki so nudili obilo smernic za nov gospodarski razvoj in razvoj družbenih odnosov. V videmskokrški občini so zabeležili vrsto uspehov, konferenca pa naj se loti predvsem kritične ocene tega obdobja. Komunisti so se prepočas prilagajali novim delovnim pogojem. Majhni proble-

mi so pri tem tieli in preraščali v velike. Vse, kar je v skladu s predpisi, ni nujno tudi politično in moralno. Podjetja ne smemo ocenjevati zgolj z merilji za gospodarsko moč kot do zdaj. Visoka proizvodnost obledi, če vladajo v kolektivu nezdravi notranji odnosi. Vsebinska novega sistema: delitve dohodkov ni v instrumentih, pač pa v kvalitativnem razvoju odnosov v naši družbi. Komandantstvo je že preživela oblika, komunisti bodo lahko razvoj usmerjali samo, če bodo poznali vsebino novega sistema in vanjo verovali. To bomo dosegli z globljim, širšim ideološko-političnim ter družbeno-ekonomskim izobraževanjem.

V preteklem letu je bilo opaziti živahno študijsko dejavnost osnovnih organizacij ZK pri razpravah o zunanjepolitičnih dogodkih, vse premalno pa je bilo ideološkega poglobljanja v novi družbeni sistem in odnose. Primeri dušenja decentralizacije delavskega samoupravljanja, izsiljevanje sklepov na sejah DS, nezdelost pri delitvi osebnih dohodkov, zapiranje strokovnjakov v ozko področje strokovnega dela brez politične vsebine in podobno so pojavi, ki zahtevajo odločne ukrepe in družbeno kritiko. Aktivni komunisti, ki bi na občasnih pogovorih in posvetovanjih zdu-

žili širši krog komunistov, bi lahko ob takšnih pojavih posredovali izmenjavno mišljenje in izkušnje med komunisti in bi mnogo pripomogli k iskanju novih poti. Osnovne organizacije Zveze komunistov v podjetjih se bodo morale revolucionarne poglabljati in ustvarjanje novih socialističnih odnosov v kolektivih, terenske organizacije pa iskati tesnejše stike z živo problematiko v mestih in naseljih ter s problemi komunalnega sistema. Vaške organizacije naj se naslonijo na komuniste v kmetijskih združenjih, saj so le-te nosilec razvoja in novih odnosov na vasi.

Razprava po poročilu je bila v začetku vse preveč načelna, šele pozneje so se delegati odločneje lotili stvarnih primerov. Kritično so obdelali nezdružljive pojave v Konfekciji papirja, v »Savi« in v Kovinarski združenju. Izkušnje z ekonomskimi enotami in obratnimi DS v Tovarni papirja povedo, da bo delavec upravljavec zamaš takal na pristojnost, če mu jih bodo delili uradniki iz pisarn. Sposoben je ustvarjati, torej naj sam nastže dolžnosti, ki jih želi prevesti. V Rudniku Senovo in v Termoelektrarni Brestanca se ekonomske enote in obratni DS prepočas razvijajo. Čemu kolebati in se bati ter čakati nove predpise? Z ustvarjalno prakso

lahko brez tega dohitevamo razvoj!

Delegati so ob koncu konference izvolili nov 27-članski občinski komite ter 5-člansko revizijsko komisijo, vsebinsko poročilo in večurne razprave pa so strnili v štiri zaključke:

komunisti se bodo morali resno lotiti vsklajevanja in razvijanja novih kvalitativnih odnosov v kolektivih. To nalogo bodo uresničili z novimi metodami in sistemi dela v osnovnih organizacijah Zveze ter občinskega komiteja, posebej bodo skušali bolj kot doslej pritegniti v politično življenje strokovnjake, ker so preveč odmaknjeni, živahnega ideološkega in družbeno-ekonomskega vzgoja komunistov pa je najboljši porok, da bodo nove naloge uresničene.

O tekmovanju najboljših pionirskih ekip na okrajnem šahovskem prvenstvu v Novem mestu smo že poročali. Takrat so se posebno dobro odrezale ekipe osnovnih šol iz Spodnjega Posavja, kjer povsod kaže precej več pozornosti kot v drugih krajih okraja. Ekipe s Senovega, iz Brežic in Podbočja pa niso ostale le pri naslovih okrajnih prvakov. Tudi na republikanskem prvenstvu, ki je bilo pred kratkim v počastitev dneva mladosti v Ljubljani, so posegle po najvišjih mestih.

čistimi računi. Poročilo za konferenco zelo konkretno navaja, v koliko so posamezni kolektivi v decentralizaciji samoupravljanja že uspeli in v koliko o tem samo še ugibajo in razpravljajo.

Če smo rekli, da so komunisti reševali le bolj teoretična vprašanja, drži to v nemajhni meri tudi za kmetijsko področje, še posebej za družbeni sektor. Gre za vprašanje socializacije vasi, in daje komunistom, zlasti aktivnim komunistom, odgovorno nalogo razviti socialistične odnose in decentralizirati samoupravljanje tudi na kmetijskih posevstvih in združenjih. V prihodnje bo to stvar predvsem aktivov, uspehi in neuspehi pa bodo rezultat njihove dejavnosti.

Novi družbeni odnosi nalagajo komunistom precejšnjo odgovornost pri delu v organih komune. V ta namen se bodo morale združiti dejavnosti terenskih, vaških in tovarniških organizacij ZK, ki bodo komunistom, ki že delajo v organih komune, pomagale reševati skupne probleme komune in gospodarskih organizacij. Osnovna organizacija v podjetju mora zato prva pretrgati obroč zaprtosti.

Točna je bila ugotovitev na konferenci, da je treba spremeniti pojmovanje in gledanje na komuno le kot na občinski (oz. celo samo finančni) organ oblasti. Zanj leto niso bili redki primeri, da tudi mnogi komunisti niso zaupali komuni zavoljo zastopavljanja dela in vloge družbenih organov; volivci o marsičem niso bili obveščeni, slabo se je go-spodarilo (ni hče pri tem ne zanika velikega gospodarskega napredka komune in mnogih podjetij v njej kot celote). Proračunski dolgovi so narasli iz leta v leto, zaradi birokratskih odnosov znotraj Oblo pa je ponovno prihajalo do tega, da ljudje niso bili o dogodkih pošteno obveščeni. Zda je vse to že popravila, prav tu pa čakajo komuniste še velike naloge.

Če še enkrat pregledamo področje dejavnosti komunistov, moramo poudariti, da je ZK že našla odgovarjajoče de-

lovno območje in skoraj ni več problema, ki bi komunistom ostal neznan. Zlasti v negospodarskih dejavnostih, torej v razvoju družbenih služb in šolstva, ki prehaja na novo finančiranje in upravljanje, bodo seveda še srečevali ovire. ZK kot subjektivna politična sila pa naj v prihodnje ne rešuje problemov s praktičnega stališča, pač pa naj vsklajuje mnenja in razprave javnosti in jih politično prikuje svoji dejavnosti. S tem v zvezi se bo povečala vloga organizacije, ki bo hkrati postala osnovno merilo ugleda komunistov.

Iz razprave delegatov, ki so ocenjevali preteklo delo komunistov, je bilo razvidno, da so še marsikje praznine v njihovi dejavnosti, za katere pa ne moremo trditi, da so povsem nove. Komunisti terenskih organizacij so namreč ugotavljali, da je bilo premalno stikov med komunisti v podjetjih s člani drugih organizacij. Aktivni ZK so se premalokrat sestajali, če pa so se, je bil sestanek čisto krat le formalna nujnost, ne pa namenjen razreševanju problemov. Tudi izobraževanje je bilo sem pa tja skrajno pomanjkljivo.

»Sodobna vloga komunistov mora biti vodilo v utrjevanju novega gospodarskega sistema.« je v razpravi naglasil član CK ZKS tovariš Franček Mirtič, »vendar s to razliko, da komunisti ne bi smeli več nastopati v imenu svoje organizacije, ki je pobudnica in voditeljica novega in naprednega, pač pa vedno in povsod le kot Komunisti. Tudi nove člane naj bi več ne vključevali v organizacijo na osnovi zastarelih principov, češ da je komunist lahko vsakdo, ki se nam »zdi dober« in plačuje v redu članarino; osnovni kriterij v prihodnje naj bo zadovoljiva ideološka izobrazba, ki jo je sicer treba neprestano izpopolnjevati. Samo z aktivnim delom, vsestransko zainteresirano in neprestanim izobraževanjem bomo vzgojili komuniste, ki bo znal nastopati kot komunist, zlasti še na prehodu iz enega gospodarskega sistema v drugega.«

Senovski mladi šahisti prvaki Slovenije

Največji uspeh — doslej največji v zgodovini pionirskega in mladinskega šaha v našem okraju — so dosegli mladi šahisti iz osnovne šole, Senovo, ki so v kategoriji mlajših mladincev prepričljivo osvojili prvo mesto z 22,5 točke. Drugo mesto so osvojili mladinci iz Primskega, tretje pa mladinci iz Medvode. Priznanje pa ta uspeh ni tako veliko presenečenje, posebno ne za tiste, ki poznajo sestav senovske ekipe. Mladi šahisti s Senovega so zeli uspehe že kot pionirji, saj so bili dve leti okrajni prvaki v kategoriji starejših pionirjev. V ekipi igra najmlajši drugokategorijski v okraju — 13-letni Robert Ceglar, dalje Kmetec in še trije zelo nadarjeni šahisti.

Zelo lep uspeh so dosegli v Ljubljani tudi pionirji iz Brežic, ki so v kategoriji starejših pionirjev osvojili častno drugo mesto za zmagovalcem — ekipo Osnovne šole »Miran Jarc« iz Ljubljane. Tudi mlade šahistke iz Podbočja pri

Kostanjevici so presenetile. V kategoriji starejših pionirk so zasedle tretje mesto za prvako mariborskega (Pesnica) in ljubljanskega okraja (Osn. šola »Vito Kraigher«, Bežigrad). Kot republikanski prvaki so Senovčani prejeli prehodni pokal, razen tega pa še več lepih knjižnih nagrad. Nagrade so bile tudi ostale boljše ekipe, med njimi tudi mladi Brežičani in šahistke iz Podbočja.

Vsem, ki so tako uspešno zastopali naš okraj čestitamo, obenem pa želimo, da bi jih ti uspehi vzpodbudili k še temeljitejšemu in vztrajnejšemu delu, ker se v šahu je lahko dosegajo pomembnejši uspehi. Pripravljajo naj se na okrajno mladinsko prvenstvo in na prvenstvo LRS, ki bosta takoj po koncu šolskega leta. Letos imajo mladinci iz našega okraja (Ceglar, Cizelj) tudi v tekmovanju posameznikov za prvenstvo LRS precej upanja, da se uvrstijo med najboljše.

Fr. Mikec

Trgovina - enakovreden partner

Pred kratkim je bila letna skupščina okrajne trgovinske zbornice, na kateri so precej razpravljali o uresničevanju smernic iz programa nadaljnjega razvoja našega okraja. S tem v zvezi smo zaprosili predsednika zbornice tov. Mirka Lenarta, da je odgovoril na nekaj aktualnih vprašanj z tega področja. Čeprav problematika trgovine in njenega razvoja kot vloge zbornice in njenih organov v okraju s tem nikakor ni v celoti obdelana, menimo vendar, da odgovori tovariša Lenarta obširneje tolmačijo nekatera najvažnejša vprašanja, ki so zdaj pred trgovinskimi delavci v našem okraju.

1. Tovariši predsednik, kaj štejete med najvažnejše probleme trgovine v našem okraju in kakšna stališča je zavzela do tega problemov skupščina, ki je bila aprila v Čateških Toplicah?

Skupščina Zbornice v aprilu letos je bila toliko bolj pomembna, ker se je vršila v času, ko smo pričeli izvajati smernice bodočega gospodarskega razvoja in petletnega družbenega plana 1961—1965. Poudariti moram, da so predstavniki podjetij pozitivno ocenili vlogo in smer razvoja trgovine, ki je predvidena s tem planom. Kritično pa so tudi analizirali sedanje stanje in probleme trgovine ter v luči njenih družbenih nalog predlagali koristne sklepe. Predviden porast proizvodnje in osebne potrebnosti za skoraj 40 odst. v

nadaljnjih petih letih zahteva, da ustrezno temu povečamo tudi zmogljivosti trgovine. Zaradi tega je bilo na skupščini Zbornice o teh vprašanjih največ razprave. Ze delstvo, da je trgovina z novimi instrumenti uvrščena kot enakovreden partner ostalih gospodarskih panog, dovolj poudarja njeno družbeno vlogo v razvitem gospodarstvu. Zato menim, da so sedaj v principu podani osnovni temelji, da v bodoče preprečimo zaostajanje trgovine za razvojem ostalih gospodarskih panog.

2. Pogosto slišimo kritične opombe, da trgovina kot gospodarska panoga zaostaja za drugimi področji v okraju, ki hitreje in uspešneje napreduje. Prosimo, povejte nam Vaše osebno mnenje o tem problemu in kakšni so vzroki, da na tem področju nismo zadovoljni z našimi trgovinami?

Trgovina je tista kritična točka, kjer se ne kažejo samo njene slabosti in uspehi, marveč se preko nje odražajo tudi vse pomanjklivosti in uspehi proizvodnje kakor tudi druge gospodarske družbene razmere. Upravičena je kritika, da trgovina zaostaja za razvojem ostalega gospodarstva in da v nekaterih primerih celo zavira hitrejši napredek. Ne želimo zagovarjati nekaterih slabosti trgovine, za katere se Zbornica trudi, da bi jih čimprej odpravili, toda na pravi način, če bi samo v subjektivnih slabostih trgovine iskali vzroke za trenutno stanje trgovske mreže. Trgovina glede ustvarjanja lastnih sredstev in akumulativnosti do sedaj ni bila enakovredna ostalim panogam gospodarstva. Zato tudi ni bila interesantna, da bi investitorji izven trgovskih podjetij vlagali pomembnejša sredstva za povečanje njene zmogljivo-

sti. Delitev dohodka znotraj trgovinskih podjetij pa tudi ni dovoljevala potrebne akumulacije za njihovo organsko rast, čeprav se v obliki občinskega prometnega davka — drugih obveznosti akumulirajo preko trgovine znatna sredstva. Zaradi takih odnosov se kapacitete in funkcionalnost trgovine niso večale skladno s porastom proizvodnje in potrebnosti. Trgovina na drobno (brez prodajalnih KZ), ki opravi letno nad 9 milijard prometa, je imela ob koncu lanskega leta komaj nekaj nad 200 milijonov lastnih osnovnih sredstev. To pomeni, da je trgovina skoraj 80-odstotno odvisna od najemniških odnosov. Najemodajalci v večini primerov ne vlagajo ekonomskih najemnin nazaj za izboljšanje in modernizacijo trgovskih lokalov. Taki odnosi pa tudi negativno vplivajo na zainteresiranost kolektivov za trajnejši razvoj in

stičij v tuje lokale. Zato sem menjala, da je potrebno dokončno izvesti nacionalizacijo lokalov tam, kjer še ni zaključena, in omogočiti trgovinskim podjetjem vsaj posredno upravljanje z vsemi osnovnimi sredstvi.

Da bi usposobili trgovska podjetja za neposreden nakup blaga v proizvodnji in da bi ustvarili pogoje za specializacijo trgovine, smo v zadnjih dveh letih preusmerili vso grosistično dejavnost v en gros-detajl in reorganizirali manjša podjetja v večja. Tako imamo sedaj v okraju 30 trgovinskih podjetij in 28 prodajalnih industrijskih, obrtnih in založniških podjetij. Na novo osnovana trgovska podjetja ustrezajo po obsegu poslovanja bodočemu razvoju in nalogam trgovine. Toda v pogledu notranje organizacije, finančne ter komercialne sposobnosti in specializacije trgovine ta podjetja še niso povsod uspela. To vprašanje se toliko bolj izraža sedaj, ko se že delno čutijo posledice novih instrumentov in ima proizvodnja mnogo več smisla za neposredni poslovni stik s trgovinskimi podjetji na drobno. Poleg preteklih problemov glede števila primernih lokalov in modernizacije, ki izvirajo iz premenjnih investicij v trgovino, menim, da

Novomeški taborniki v letošnjem sprevedu ob dnevu mladosti. Najboljša pionirska ekipa na republikanskem prvenstvu je bila s Senovega

Od številke k človeku

Kako skrbje v šentjernejem obratu IEV ljubljanske centre za napredek kolektiva

Po načrtih, ki predvidevajo porast proizvodnje, izstopa med drugim gospodarskim enotami v šentjernejem obratu IEV ljubljanske centre. Od lanskih 200 milijonov brutoproducta se bo letos ta številka povečala na 450 milijonov, pri tem pa bo prirastek delovne sile večji samo za 30 odstotkov. Skok v proizvodnji gre predvsem na račun boljših tehnoloških postopkov. Proizvodnja dveh novih izdelkov (dva tipa istega proizvoda) sicer povzroča materialne težave, vendar jih delovni kolektiv rešuje z razumevanjem. Nadaljnji razvoj podjetja predvideva več rekonstrukcijskih del, za kar so doleteli 173 milijonov dinarjev, težnja po povečanju proizvodnje pa avtomatizacijo. V prihodnjih treh letih bodo nekaj tega uresničili, in sicer pri izdelovanju miniaturnih uporov.

Hkrati z novim proizvodnim procesom se v podjetju razvija plačni sistem na osnovi ekonomskih enot. Nagrajevanje po atornosti v ekonomskih enotah bo nedvomno precej vplivalo, da bodo člani delovnega kolektiva za delo res pravilno plačani, hkrati bo to izpodbudilo za medsebojno tekmovanje pri doseganju norm. Vse to se bo bržčas kazalo tudi v kolektivnem uspehu, ko bo šlo za to, ali je plan dosegan in presežen ali pa je njegova krivulja nižja in zakaj je niže.

Težnja po povečani proizvodnji je narekovala tudi povečano skrb za človeka — proizvajalca. Pri tem največkrat mislimo na stanovanja in prostore na delovnem mestu, pa tudi na to, kaj podjetje razen

tega delavcu še nudi. Ze lani so nekako zmanjšali stanovanjski problem, vendar je bil novi 6-stanovanjski blok zgrajen le za najnujnejše potrebe in uvod v postopno reševanje popomanjkanja domov. Tudi gradnja nadaljnjih 12 stanovanj ne bo krija vseh potreb. Splošna želja sindikata in organov delavskega samoupravljanja je, da bi podjetje zgradilo nekakšen družbeni center, ki bi obsegal obrat družbene prehrane, otroški vrtec (za okrog 90 otrok), pralnico, kopalnico, klubski prostori itd. Seveda ni namen te gradnje, da bi bilo vse to samo za delavce in kolektiv IEV sploh, pač pa bi morale pri tem pomagati še ostale organizacije na šentjernejem področju in nuditi pri gradnji, kar pač morejo. Predvidevajo, da bi bilo to mogoče napraviti v dveh letih. — Za gradnjo bi morali zbrati okrog 14 milijonov sredstev. Centralni delavski svet IEV je odobril, da prispeva podjetje 1,5 miliona, delovni kolektiv 1 milijon (od plač) itd. Nekaj sredstev (okrog 300 ti-

Medtem ko mrzlično potekajo priprave za sestanek med Hruščevom in Kennedyem v začetku junija na Dunaju, medtem ko je prišlo na laški konferenci v Zenevi do zastojne in se bližnjem Evianu nadaljujejo pogajanja med zastopniki francoske vlade in časne alžirske vlade, se tako rekoč ob robu glavnega dogajanja vrstijo procesi, ki se med seboj prepletajo in izhajajo iz glavnih nerešenih vprašanj sodobnega sveta.

Napetost med obema blokoma seveda nudi marsikomu izgovor, da brani lastne interese, pri tem pa svoja dejanja opravičuje z višjimi interesi skupnosti, ki ji pripada. Tako kolonialistične sile in krogi dostikrat opravičujejo obrambo svojih interesov v Afriki in drugje z bojem »proti širjenju komunizma«. Po navadi je vsako osvobodilno gibanje, ki ima za cilj neodvisnost kolonije ali odvisnega ozemlja, že kar »komunistično«. Ker pa je »komunistično«, je seveda dolžnost ne samo neposredno prizadele kolonialne sile, ampak širšega kroga njenih zaveznikov, da skupno udarijo po skupni »nevarnosti«.

Tisti, ki danes v Afriki opozarjajo na komunistično nevarnost, prav dobro vedo, da to nevarnosti ni. Izgovor pa jim je potreben, da bi prikriili lastne apetite in si ohranili že močno majavne in omajane pozicije. Prav le primer za tako početje nudi Portugalska, ki si zdaj prizadeva streliti osvobodilno gibanje v svoji afriški koloniji Angoli. Kljub strogi cenzuri prihajajo odonod v svet poročila o množičnem pobujanju Afričanov z vsemi sredstvi sodobne orožarstva: zažigalnimi bombami napalm, letali, topovi, metali ognja in podobnim.

Ta nečloveška zagrozenost Salazarjevega režima vzbuja po vsem svetu odpor in ogorčenje. Celu ZDA — in Portugalska je članica Atlantskega pakta — so v OZN glasovale proti Portugalski, ko je bilo govora o resoluciji o Angoli. Ameriška vlada je baje tudi »svetovala« Salazarju, naj spremeni svojo politiko do svojih afriških kolonij »v skladu z novimi razmerami«. To pa seveda ne

bo kakih štiri tisoč britanskih vojakov julija priredilo manevre skupaj s portugalskimi enotami v Portugalski. Konkretno pomeni to dati pomoč kolonialnemu režimu v njegovih prizadevanjih, da bi čimprej strel osvobodilno gibanje v Angoli. Manevri so namreč najboljše način za urjenje vojaštva v uporabi sodobnega orožja. To vojaštvo bo odšlo v Angolo.

Taktika kolonistov

Ne gre pa prezreti tudi političnega in moralnega učinka te nepričakovane poteze britanske vlade. Ni dvoma, da bo taka britanska politika povzročila hudo ogorčenje v Afriki. Prav tako pa ni dvoma, da je ta britanska podpora izredno dragocena za Salazarjev režim, ki se čuti čedalje bolj osamljenega v svetu, posebno po glasovanju o Angoli v OZN.

Vsakošno opravičevanje, da gre za iskanje zaveznikov na Iberijskem polotoku, zbledi ob preprostem dejstvu, da je Britanija podprla najbolj osvobojen in najbolj nazadnjaški kolonialni režim, kar jih je danes na svetu. In to je storila v času, ko dobiva ta režim hude udarce in je zapisan pogubi. Morda so v Londonu pretehtali vse koristi in škodo, ki jih bodo imeli od te poteze, in prišli do prepričanja, da bodo imeli več koristi. V skrajni posledici so se gotovo zmotili, zakaj prijateljstvo Afrike in vsega anticolonialnega sveta je neprijetno vredno od trhle in nezanesljive naklonjenosti ostarelega diktatorja v Lizboni.

Po sklepu francoske vlade so iz francoskih koncentracijskih taborišč izpuščili 6000 afriških ujetnikov. V francoskih taboriščih je kakih dva milijona ujetnikov.

Konferenca o Laosu v Zenevi je naletela na težave, ker se predsednika konferenc, sovjetski in britanski predstavniki, ne moreta sporazumeti o navodilih mednarodni kontrolni komisiji za Laos o tem, kako naj bi čim bolj nadzorovala prekinitev sovražnosti.

Na ameriškem Zahodu so v nedeljo zjutraj tri eksplozije poškodovale ali uničile reševalne kratkovalovne telefonske in kablovske postaje v zahodnem delu države Utah in v vzhodnem delu Nevade. V Washingtonu niso toliko zaskrbljeni zaradi zgodnje eksplozije, kolikor zaradi dejstva, da je po sredi najbrž sabotaža.

Po vsej Južnoafriški uniji so Afričani organizirali množično stavko, čeprav je policija ukrenila vse, da bi stavko preprečila ali razbila.

V Španiji so aretirali številne osebe v zvezi s poskusi atentata na diktatorja Franca.

V Irani se je končal uprizorjeni proces proti skupini obtožencev, ki so baje pripravili oborožen upor kot uvod v svojo intervencijo. Svirje glavni obtoženci — nekdanje visoke osebnosti — so bili obsojeni na smrt z ustreličitvijo. V resnici pa ni bil tiranski proces nič drugega kot sredstvo, da bi se vladajoča klika v Iranu ali uničila Evropejcem hudo odkrita kritika in tekme. Hkrati je proces služil blatnemu Jugoslavije.

Predsednik južnokorejskega vojaškega odbora, ki je prejel oblast po nedavnem državnem udaru, general Chang Do-jun je izjavil, da je južnokorejska ustava začasno ukinitvena in jo bodo deloma spremenili.

Sesesionistična premlera kongokske pokrajine Katanga, ki ga je leopardovski režim nekaj tednov zadrževal v mestu Coquilhatville, so po končani konferenci kongokskih politikov v tem mestu prepehtali po reki v Leopoldville. V spremstvu dve sto vojakov so ga odpeljali v vojaško taborišče pri Leopoldville.

Indijski premier Nehru je ostro kritiziral kolonialno politiko Portugalske, zlasti pa njeno nečloveško ravnanje v Angoli. Nehru je tudi obsodil obisk britanskega zunanje ministra lorda Homea na Portugalskem, naj ne spodbuja Portugalske v njeni politiki.

»Podjetje« za izvoz ljudi

Pred novomeškim okrožnim sodiščem sta bili konec aprila in maja razpravi proti dveh skupnima ljudima, ki sta organizirala odhod preko državne meje. Organizatorji pobegov so skoro vsi doma iz okolice Vinice. Uspehe so masno zaračunali, pobeg čez mejo pa se je posrečil le nekaterim.

30. aprila sta bila obsojena vsak na osem mesecev zapora brata Josip in Ivan Gorše, prvi doma iz Goleka, drugi iz Hrasta pri Vinici. Razen tega sta bila obsojena še na odvzem »zaslužka«. Josip

bo moral odšteti 210.000 dinarjev, Ivan pa 160.000 dinarjev. Večina kandidatov za čez mejo, ki so predvsem z ene strani »Kopce«, je bila uspešna in so torej izgubili le denar.

24. maja pa so se zagovarjali Alojz Svevelj iz Daljnih nivi pri Vinici, Vladimir Špehar iz Drenčnika, Jože Štepan iz Črnolice in Špehar Matronič iz Daljnih nivi. Čez mejo so skušali spraviti 19 oseb, prehod pa je uspel le dvema. Pri organiziranju pobega in spravljanju ljudi čez mejo so imeli različne vloge. Svevelj in Špehar sta bila vodita vsak svojega »izvoznega podjetja« in to slaba, saj je pobeg uspel le dvema. Štepan je bil prevoznik skupine osmih ljudi — avtomobil je bil last splošnega trgovskega podjetja iz Črnolice. Matronič pa je bil »blaginjak« Sveveljevega »izvoznega podjetja«. Za zasluge so bili primerno nagradi: Svevelj na leto in pol zapora in odvzem (premoženjske koristi) 110.000 dinarjev, Špehar 2 leti zapora in odvzem 210.000 dinarjev, Jože Štepan 7 mesecev zapora in odvzem 64.000 dinarjev ter Matronič na 10 mesecev zapora.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Ta mesec bodo občinski odbori SZDL organizirali posvetovanja o temi »Naša komunna v novem gospodarskem sistemu«. Čeprav ni mogoče dati receptov, na kaj morajo dati težišče v posameznih občinah, glede na to, da so problemi zelo različni, je vendarle treba opozoriti na nekatere reči, ki jih posvetovanja nikakor ne smejo prezreti. Tako bi morala analiza za tako posvetovanje podrobno osvetliti probleme, ki so bili v ospredju že na dosedanjih posvetovanjih; ali so nanje pravilno reagirali, kaj v teh razpravah ni bilo razčiščen in mora dati jasen odgovor šele razprava na razširjeni seji občinskega odbora SZDL. Posebej bi bilo treba razčistiti probleme, ki se pojavljajo v gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah, a presegajo njihov okvir in jih mora pomagati reševati komunna kot celota. Pri tem je treba paziti, da ne bi razumeli komunne v ožjem smislu — kot ljudski odbor, ker je komunna v resnici širši pojem in predstavlja ves samoupravni mehanizem na območju občine.

Posvetovanja bi bilo treba obogatiti s posebno analizo, ki bi pokazala, kako komunna učinkuje na uravnavanje gospodarske in ostalega družbenega življenja s posebnimi pooblastili, ki jih ima; na primer s predpisovanjem davka na promet pro-

»Naša komunna v novem gospodarskem sistemu«

izvodov v maloprodaji, s pavšalnim obdavčenjem manjših podjetij in obratov, z možnostjo, da se v določenih primerih odreče delu dohodka, ki ji sicer po predpisih pripada, itd.

Poseben poudarek bi bilo treba dati načinu, kako v podjetjih ocenjujejo pozitivne značilnosti novega gospodarskega sistema, ker je od tega tudi odvisno, kako ga izvajajo. Obratovati je treba s primeri tehnokratskega, stalnega pojasnjevanja novega gospodarskega sistema, samo s stališča, koliko so podjetja imela sredstev po starih instrumentih in koliko jim vržejo novi. Omeniti pa je treba tudi gospodarske organizacije, ki ne iščejo rešitev za premagovanje težav pri činiteljih »zunaj«, marveč skušajo reševati probleme z lastnimi silami, v okviru danih možnosti, z boljšim gospodarjenjem, z izrabljanjem notranjih rezerv itd. Poudariti je treba potrebo, da kolektivni vidijo dinamičnost novega gospodarskega sistema, ki jim bo omogočil, da bodo z boljšim gospodarjenjem dosegali večje rezultate. Novega sistema ne bi smeli vrednotiti zgolj po tem, ali daje več sredstev ali manj, marveč predvsem po tem, da odstranjuje številne administrativne ovire, ki doslej niso dovolj sproščale pobud in omogočale zares samostojnega gospodarjenja. Po prejšnjih predpisih sta na primer obstajala ločena sklada obratnih in osnovnih sredstev, s strogo omejitvijo, ki ni dopuščala prelivanja sredstev. Zda je gospodarska organizacija glede tega popolnoma samostojna in lahko uporabi sredstva po lastni presoji za osnovne ali obratne sklade, kar se ji pač tudi gospodarne. — Prav je, če kolektiv mobiliziramo pri delitvi osebnega dohodka, toda ni pravilno, če mislimo, da so koristi kolektiva šele pri delitvi. Za dobrega gospodarja je pomembna tudi delitev na osebne dohodke in sklade. Kolektivni morajo videti svoje prave koristi tudi v gospodarjenju z osnovnimi in obratnimi sredstvi, od katerega je v veliki meri odvisno, ali se bo podjetje moralo spoprijeti z večjimi ali manjšimi težavami, ali bodo osebni dohodki večji ali manjši in podobno.

Tehno je treba proučiti probleme medsebojnega kreditiranja, ki je ponekod precej brezglavo, ne da bi se podjetja zavedala, kam to vodi. Ni mogoče zahtevati hkrati decentralizacije sredstev, to je tako delitev, ki pušča več sredstev podjetjem in komunni, in prihranki navzgor, češ naj federacija rešuje problem obratnih sredstev. Treba je vedeti, kot je ugotovil III. plenum CK ZKS, da je usoda podjetja v rokah kolektiva in komunne.

Zavedati se je treba, da delitev dohodka po delu ni aktualna samo v gospodarstvu, marveč čedalje bolj tudi v šolstvu, kulturi, zdravstvu in na drugih toriških družbenega življenja. Zatorej bi posvetovanje moralo ugotoviti, kako izvajajo v življenju zakon o finansiranju šolstva, kako je z delitvijo 5-odstotnega dodatnega plačilnega sklada, ali skušajo ta, sicer plačila sredstva uporabiti kot zameetek nagrajevanja po delu ali pa jih nameravajo razdeliti kar linearno. Osvetliti bi bilo treba tudi primere, ko se na posameznih šolah, razpravičajšč o merilih za ugotavljanje uspehov, vdaajo primilitivizmu in nameravajo ocenjevati uspehe po redih s točkovanjem in podobno.

Posvetovanja ne bi smelo tudi mimo vprašanj glede nadaljne decentralizacije delavskega samoupravljanja, ustanavljanja ekonomskih enot itd. Pri razpravi o vseh teh in še mnogih drugih problemov pa ne sme prezreti vloge Socialistične zveze. Posvetovanje mora jasno ugotoviti, kako je na posamezne pojave in probleme reagirala Socialistična zveza, ali je bila dovolj ofenzivna, ali ni morala prepoznati reagiranja, ki je bilo to reagiranje polifeno ali pa operativno — na škodo samostojnosti samoupravnih organov. Jasno mora nakazati tudi probleme, ki se niso razčistili, pri katerih reševanju se Socialistična zveza ni dovolj zavzela in bo morala to šele storiti. Iz referata in razprave mora jasno odsevati, kakšna je vloga komunne v novem gospodarskem sistemu, toda ne samo načelno, marveč stvarno — ob posameznih problemih in pojavih.

V jeseni bo mednarodni sejem gradbeništva

Od 30. septembra do 8. oktobra bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodni sejem gradbeništva. Na sejni, ki bo prvi te vrste v Ljubljani, bodo med drugim razstavili nove gradbene stroje in druge tehnične pripomočke. Računajo, da bo prostor premajhen, zato bodo do sejemskega kni dogradili še novo razstavno dvorano. Domača

in tuja podjetja bodo prikazala nekaj strojev tudi na prostem. Dosele so se pripravila nekatera podjetja iz Italije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske, DR Nemčije, Danske, Poljske in Avstrije. Prakujejo, da se bodo sejma udeležile tudi francoske, angleške in ameriške tvrdke.

Zgorelo je gospodarsko poslojje

V noči med 23. in 24. majem je izbruhnil požar na gospodarskem poslojju Jozeta Campe iz Poniškeve. Vzrok požara še ni znan, škoda še ni ocenjena, postojpe je bilo zavarovano za milijon 300.000 dinarjev.

Devetnajstič obsojeni

26. maja se je zagovarjal pred novomeškim okrožnim sodiščem star znanec zaporov Anton LAM-PRET, rojen 1911 na Dobravi pri Ljubljani. Obtožen je bil, da je 11. novembra 1953 prišel se z nekim neznancom k S. B. v Novem mestu in ji rekkel, da ga pošilja v tujino, ki je pobegnil iz mariborskih zapora in potrebuje obroke, ker namerava preko meje. Ona mu je dala obroke, nekaj perila, čevlje, 2 puloverja, kovček in 1500 dinarjev. Ni treba posebej poudarjati, da je Lampret tovaršič B. S. nalagal in vse obdržal zase. Lampret, ki je bil doležeje osemnaskrat obsojen zaradi goljufij in drugih premoženjskih prestopkov, je bil za zadnje dejanje, kot nepoboljšljiv, obsojen na dve leti strogega zapora.

Trije poškodovani

27. maja ob 16. uri je peljal skozi vas Rajc pri Mokricah avtomobil H-1045. V vasi je skočil pred njim čez cesto 2. T. T. ko je zagledal avtomobil, je stekel nepričakovano še nazaj. Šofer je začel močno zavirati, da ne bi povzročil otroka in zapeljal v nadmeter globok jarek. Šofer in oba potnika so bili poškodovani in prepelani v zagrebško bolnišnico, na avtomobilu pa je škoda za okoli 250.000 dinarjev.

Objave — Razpisi — Odloki — Obvestila

Razpis posojil za dograditev stanovanjskih hiš na področju ObLŠ Sevnica

Na podlagi 10., 43., 44., 46. in 47. člena Zakona o finansiranju gradnje stanovanj (Uradni list SRS, št. 19/59) ter 31. člena prvega redninskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš pri občinskem ljudskem odboru Sevnica razpisuje UO Krednega sklada za zidanje stanovanjskih hiš pri ObLŠ Sevnica po sklepu redne seje z dne 17. maja 1961.

I. NATEČAJ

za dajanje posojil za dograditev in adaptacije stanovanjskih hiš osebam v delovnem razmerju in gradnjo na območju občine Sevnica do višine 3.000.000 dinarjev.

1. Natečaj se lahko udeležilo osebe v delovnem razmerju in osebe, ki so po predpisih o socialnem zavarovanju izenačene z osebami v delovnem razmerju, osebni in družinski upokojenci, delovni invalidi, ki uživajo pravice invalidskega zavarovanja in osebe, ki uživajo pravice po predpisih o vojni in mirovni invalidih in po predpisih o udeležencih NOV.

2. Posojila se bodo odobrila po celotni, ki imajo hise dograditve vrednosti do vključno II. gradbene faze, v višini največ do 1.500.000 dinarjev za enostanovanjske hise in največ do 2.000.000 dinarjev za dvustanovanjske hise.

3. Natičajna obvezna mera znaša en odstotek vrednosti dograditve in adaptacije 15 let. Rok črpanja je eno leto po podpisu pogodbe na sedišču.

4. Prosilci morajo priložiti svoji ponudbi v 49. členu pravi stanovanjskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v občini Sevnica naslednje dokumentacije:

a) gradnena dovoljenja s potrditvijo posojila na depozitni račun pri Komunalni banki v Sevnici št. 606-14-067, Zračni depozit, najkasneje do 20. junija 1961. Če prosilec odstopi od posojila, zapade varščina v korist sklada.

b) predračun gradbenih stroškov s količinsko navadbo gradbenega materiala.

c) specifikacije glede lastnih sredstev v ozirom na sotovno material in delovno silo.

d) izdanih soglasij potrdeni zemljiško knjižni izpisek nepremičnosti, na kateri se zida oziroma se bo zidala hisa.

5. Prosilci morajo priložiti svoji ponudbi v 49. členu pravi stanovanjskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v občini Sevnica naslednje dokumentacije:

a) gradnena dovoljenja s potrditvijo posojila na depozitni račun pri Komunalni banki v Sevnici št. 606-14-067, Zračni depozit, najkasneje do 20. junija 1961. Če prosilec odstopi od posojila, zapade varščina v korist sklada.

b) predračun gradbenih stroškov s količinsko navadbo gradbenega materiala.

c) specifikacije glede lastnih sredstev v ozirom na sotovno material in delovno silo.

d) izdanih soglasij potrdeni zemljiško knjižni izpisek nepremičnosti, na kateri se zida oziroma se bo zidala hisa.

6. Prosilci morajo priložiti svoji ponudbi v 49. členu pravi stanovanjskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v občini Sevnica naslednje dokumentacije:

a) gradnena dovoljenja s potrditvijo posojila na depozitni račun pri Komunalni banki v Sevnici št. 606-14-067, Zračni depozit, najkasneje do 20. junija 1961. Če prosilec odstopi od posojila, zapade varščina v korist sklada.

b) predračun gradbenih stroškov s količinsko navadbo gradbenega materiala.

c) specifikacije glede lastnih sredstev v ozirom na sotovno material in delovno silo.

d) izdanih soglasij potrdeni zemljiško knjižni izpisek nepremičnosti, na kateri se zida oziroma se bo zidala hisa.

je lepo urejen gostinski vrt, kjer se gostje za 20 postov. Obdan z lepo prepletkano ograjo iz lesenih mrež, posut z drobnim belim peskom in z lepimi v ozadju, med kostanji, zgornjo vabi gosta: odpodji si.

Novi prostori niso nič slabše urejeni. Na sveže prepletkanih zidovih vise lepo razvrščene lovske trofeje. Na pogrnjenih mizah vaze s spomialdanskim cvetjem. Nasmejena nalakarica prihihi ki mizi in zagostoli.

— Dober dan! Želite prostim? — In že popravila gubo na prtu.

— Je tovarš direktor morda doma?

— Je, takoj ga bomo poklicali in ga pošiljamo v Tovarno. Mladci domi je kakor prišel in že smo zvedeli kaj in kaj.

— Naše gostinsko podjetje, seveda imamo v Strazi, je zahtevalo šele po združitvi prej samostojnih gostiln v Toplicah in v Strazi. Prvo je prej ustvarilo s milijonom, drugo pa s milijonom promet na leto. Po združitvi smo že lani ustvarili za 37 milijonov prometa.

V poleni sezoni gostje k nam radi zaidejo. Trudimo se nuditi kar največ, zato je posebej hitmo obnavljati prav topliški obrat, saj tu v turistični sezoni naredimo precej. Gostinski obrat v turističnem kraju mora biti primerno urejen, šele nato bodo gostje radi zanj. Tega smo se dobro zavedali in se zato lotili preureditve. Izletnik si želi svežega zraka, nered bo zašel v začetni gostilniški prostor. Letos smo zato uredili vrt 14 novih sodobnih garnitur, ki jih sestavljajo po ena miza in po štiri stoli. Zidano izdelano iz niklanih železnih čevlji in lesa, nova lopa in ureditve okolice vrta, vse to nas je v veljalo letos 850 tisoč dinarjev. To je šele začetek. Prihodnje leto bomo v gostilniški postavitli novo kolonino nihala vrata, da nam v ložnici na bo vsa nagajala vrata in ceste, v stavbo bomo vgradili nova okna, ker so dosedanja pre-

Kratke ZRAKNIH STRANI

All že poznate topliško gostinsko podjetje »LOVEC«?

mašina in prevet pri tleh. Majehe kamen, ki odleti izpod kola avtomobila kar mimogrede razbije šipo, zato je mnogo škoda. Nova okna bomo vgradili više v zid, da bi to preprečili. Pod v notranjih prostorih je zankrat še lesen, premazan s prašnim olem. Vemo, da je to prod predpisom, zato bomo prihodnje leto vse lesen pod zamenjali s teraco tlakom, ki se laže čisti, pa tudi lepši je. Tako bomo že prihodnje leto preuredili vse 3 gostinske sobe, kuhinjo in shrambo.

Letos smo pričakali sezono boljše pripravljeno kot lani, prihodnje leto pa bo, kot upamo, gostišče v Toplicah dokončno urejeno. Seveda se pri tem ne bomo ustavili. Treba je nenehno stremeti kvišku, v tem je napredek! Oglaste se kdaj poletiti tudi vi, z veseljem vam bomo postregli in vam, tako kot vsakemu gostu, skušali nuditi kar največ!

Trčenje v Sevnici

26. maja je vozil iz Sevnice proti Marju osebni avtomobil Franca Lavriška iz Sevnice, ki ga je upravljal Franc Mirt iz Sevnice. Na zavoju ceste je avtomobil zaneslo v desno proti škarp, voznik se je hotel izogniti izogniti in je zavil na levo, tam pa mu je peljal nasproti fiat 600, lasti Jožeta Šeška iz Sevnice. Pri trčenju človeških žrtev ni bilo, na obeh avtomobilih pa je škoda za okoli 400.000 dinarjev.

Prve prijave za sejem tehnike

23. avgusta bodo v Beogradu odprli letošnji mednarodni sejem tehnike. Zanimanje zanj je veliko. Domača in inozemska podjetja so za svoje izdelke že rezervirala del razstavišča. Domača podjetja bodo razen stalnih izdelkov, ki bodo tehnično izpolnjeni, prikazala še nekatere novosti. »Avtomacija« iz Ljubljane bo n. pr. razstavila nekaj novih industrijskih naprav, s pomočjo katerih se bo v prihodnje povečala industrijska proizvodnja.

Razen splošnih tehničnih naprav bodo v Beogradu še razstavili motorjeve in motornih vozil.

POTREBUJEMO dva kvalificirana mizarška pomočnika

Interesenti naj se zglasijo pisмено ali osebno pri SPLOŠNEM MIZARSTVU DVO7 pri Žužemberku

Žalosten konec vožnje konic

26. maja ob 20. uri so se pri artiljerijskih predstavi smrti v globlusu zlonilne vilice na motornem kolesu »vozača smrti« Milivoja Čerčevskega iz Zagreba. Očivra se je priročila prav na najvišji točki obrata v katerem je vozil. Pri padcu iz višine 5 metrov si je težko poškodoval noge in glavo. Prepeljen je bil v nemško bolnišnico.

Obvezno fluorografiranje prehivalstva v novomeški občini

ker so na teh vabilih podatki, pomembni obvezno fluorografiranje prebivalcev starih nad 19 let. Fluorografiranje bodo 3 ekipe z Goldnirami na določenih mestih (bazah) občine. Ta mesta (baze) bodo določena tako, da se bodo fluorografiranja mogli udeležiti prav vsi občineži.

Fluorografiranje je obvezno in brezplačno za vse prebivalce, stare nad 19 let. ObLŠ Novo mesto je na zadnji seji sprejel odlok o obveznem fluorografiranju, po katerem bo vsak fluor. bo neupravičeno izostal od fluorografiranja karmanov s kaznjem do 500.000 din.

Kdor se mora dati fluorografirati, mora priložiti posebno vabilo, ki ga mora prineseti k fluorografiranju.

OBLO NOVO MESTO

sičel pa, ki so na natečaju uspehi, še posebej pismeno v roku 30 dni po izidu natečaja.

10. Do zneska 1.500.000 dinarjev imajo prednost člani Zveze borcev, in sicer tisti, ki jih določi občinski odbor Zveze borcev Sevnica.

11. Prošnje po tem natečaju se vlagajo 30 dni po objavi v Dolenjskem listu.

Prednost pri natečaju bodo imeli tisti prosilci, ki bodo ponudili najboljše pogoje glede lastne delitve, obrestne mere, rokov odplačavanja in roka dokončne graditve stanovanjskih prostorov.

UO Krednega sklada za zidanje stanovanjskih hiš pri občinskem ljudskem odboru SEVNICA

POTREBUJEMO dva kvalificirana mizarška pomočnika

Interesenti naj se zglasijo pisмено ali osebno pri SPLOŠNEM MIZARSTVU DVO7 pri Žužemberku

Žalosten konec vožnje konic

26. maja ob 20. uri so se pri artiljerijskih predstavi smrti v globlusu zlonilne vilice na motornem kolesu »vozača smrti« Milivoja Čerčevskega iz Zagreba. Očivra se je priročila prav na najvišji točki obrata v katerem je vozil. Pri padcu iz višine 5 metrov si je težko poškodoval noge in glavo. Prepeljen je bil v nemško bolnišnico.

Slavje v Podturnu

V partizanski vasi Podturn je bilo v nedeljo zaključeno slavje v počastitev krajevnega praznika Dolenjskih Toplic. Ob 9. uri so domačini sprejeli člane kolektiva tovarne »Sava« iz Kranja, nato pa je sledil kulturni program, v katerem so nastopili domačini, šolarji in tudi gostje iz Kranja. Po priložnem kulturnem programu so gostje podarili domačinom televizor, ki pa so se jim oddelžili s skromnim darilom in šopki. Kasneje so se gostje odpeljali na ogled Baze 20 in se nekateri partizanskih postojank, popoldne pa so se domačini ter gostje zabavali v Podturnu in obujali spomine na partizaniščino.

Za televizor bolnikom TBC

Nam je naknadno poslala Opekarna v Prečni št. 5.000 dinarjev. Skupna vsota zbrane denarja znaša 402.947 dinarjev.

Začelo se je v mirenskem gradu

Opdorniška misel proti okupatorju je na Mirni našla svoje pristaše že zgodaj v poletju 1941. Že julija in avgusta 1941 so posamezniki prihajali na Mirno in obveščali ljudi, da se organizira odpor proti okupatorju. Med prvimi pobudniki odpora v tej dolini je bil Mi-

lan Majcen, ki je tedaj kot član KP in aktivist OF iz Ljubljane pogosto prihajal na Dolenjsko, prinašal prilegalni tisk in dal napotke in zvezi s širjenjem narodno-osvobodilnega gibanja. Tovariš Riko Kolenc se spominja prvega sestanka jeseni 1941 v mirenskem gradu, kjer so razpravljali o prvih neposrednih nalozah OF. Na tem sestanku je govoril tudi Tone Tomšič, z njim pa so bili še Jože Rus in Tone Fajfar iz Ljubljane ter Jože Borštnar iz Mokronoga. Mirenčane so zastopali: Franc Lunček, Alojz Kunstek, Marjan Jenko, Adolf Bulc, Vlado Berce, Jože Zan, Mirko Koželj, Polde Jerovek, Riko Kolenc in mor-da še kdo drug.

Mirna je ob vsakem času nudila vsestransko pomoč partizanom, ki so se tu stalno gibali v brigadah, odredih ali pa v manjših skupinah. Posebej je treba omeniti nekatere hiše, kot Bulčevo (tu je bil tudi izvor radijskih vestí, Blažičevo, Kolencovo, Smoletovo, Skolovo in še nekatere, ki so bile vedno pripravljene pomagati. Glede na obsežne in pogoste akcije proti okupatorju je organizacija ZB na Mirni doletela za krajevni praznik: 6. junij. Na ta dan so partizani napadli vlak na Mirni in sovražniku povzročili občutne izgube. Kot vsako leto bodo tudi letošnji prebivalci Mirne in okoliških vasi proslavili svoj praznik. Na proslavo so povabljeni tudi preživelci borci, aktivisti in interniranci, ki so se borili na tem terenu. Program slovesnosti je naslednji: Na predvečer bodo po hribih okoli Mirne zagoreli kresovi, zjutraj bo budnica, popoldne komemoracija na Rožah pri spomeniku padlih (govor, petje, tucji bodo izstrelili salvo), nakar bo v dvorani TVD Mirna koncert in prosta zabava. Jože Jakič

FRANCE MIHALOVČAN: Izseljenski spomini

Toneča, ki je korčel skozi nemo vas, ta molk se pred tedni tako živahnega naselja ni čutil. Predbovo je vedel, da življenje v vasi ni izumrlo, le da se je skrilo za zaveso in zdaj strahoma opazuje, kaj se dogaja zunaj. Prebivalcev naselja namreč ni še minil strah pred maščevanjem, ki jim ga je leta in leta obetala hrupna propaganda. Tuji vojaki se dotle v večjem številu in za daljša časa še niso ustavili v vasi. Le včasih je pri kakih hišah obstajalo avto, ki mu je počila guma ali pa je ostal brez goriva. Zgodilo se je tudi, da je šofer potikal na vrata zaradi vode in brisače. Pri neki hiši je nekdo tolkel po vratih zmagoslavja in vodke pijan vojak. Nekaj časa je vplil, toda ko ga je to utrudilo, je odkolovrtil. Kaj hušega se v vasi še ni bilo zgodilo. Toda kaj hočemo: propaganda je vcepila v ljudi strah, ta pa ima vsepovsod velike oči.

Na Toneča je dah prvih poletnih dni deloval ravno nasprotno: razveselil ga je in pomladil. Čeprav je imel za seboj že dve uri hoje, se ni čutil še čisto nič utrujenega. Na ovinku se je umaknil vojaškemu avtomobilu, ki se je obestno pripodil mimo njega. Pred občinsko hišo ga je pozdravil dr. Schwartz. Spoznala sta se pred dvema dneva, ko mu je sporočil odločitev vojaškega poveljstva v Landesluthu, da morajo prebivalci vasi skrbeti za prehrano ljudi v taborišču. Dr. Schwartz se je bil šele pred kratkim vrnil iz koncentracijskega taborišča. Rusi so mu dali na rokav rdeč trak in ga pooblastili za začasnega župana v Grüssauu.

Ko je Tone šel mimo hiše, v kateri je do nedavnega stanoval hilerjanski župan, se je nehotno ozrl v okna, edina v vasi, ki niso bila zavesena. Hiša je bila namreč prazna. Nekdanji stanovalci so še nekaj dni po razpadu bingljali pod stropom, dokler jih neke noči nekdo ni odnesel na vrt in pokopal.

Župan je do zadnjega trenutka upal, da se bo kolo sreče obrnilo in Nemčiji nepričakovano prineslo zmago. Ko pa se je na mostu nenadoma pojavil oddelek ruskih vojakov, je bilo prepozno, da bi pobegnil. Fronta, ki si jo je predstavljala čisto drugače, se je približala vasi neslišno, on in še marsikdo v vasi pa so mislili, da se bo najavila s hrupom. Tedne in tedne so poslušali bobnenje, ki je odmevalo izza hriba. Ko se je hrup nenadoma utišal, so mnogi mislili, da je to zato, ker se je sovražnik umaknil. V resnici se je fronta čez noč premaknila na to stran hriba in se rano zjutraj neslišno prikradla v bližino vasi. Svojih vojakov, umikajočih se pred sovražnikom, vaščani sploh niso videli, ker so se razpršili ali pa umikali po drugih poteh.

Ko je župan zagledal preveč ruskega vojaka v povalljani rjavi uniformi z brzostrelko v roki, je ženo in sina uspal s močno dozo praška, nato pa ju obesil na strop. Nazadnje se je še sam obesil. Vojak, ki je stopil na prag, je lahko videl še zadnji smrtni krč grüssauskega nacističnega veljaka.

V Toneču se je zbudil spomin na prizor, ki ga je bil pred mesecem videl pred nekó trgovino. Zdelo se mu je, kot da sliši korake, kako utrujeno, v lesenih coklah drsijo po cestnem tlaku. Tedaj se iz kolone izmučenih vojnih ujetnikov izloči suhljati fant z mongolskimi potezami na obrazu. Z rokami naprej se opoteka naravnost proti vходу v trgovino. Naenkrat se zgrudi na tla. Z rokami steguje proti stopnicam, kakor da bi na ta način hotel doseči zeleni cilj. Nato pride k njemu stražar, starejši možak, ne preveč strojen, sedeč po odnosu do ujetnikov, najbrž že navlečan vojne. Puško so obesil čez ramo in hoče pomagati ujetniku na noge.

»Ne omadežujte si rok, gospod vojak! Ne pozabite, kdo ste in kdo leži pred vami!« se je na pragu oglašil trgovec v rjavi uniformi, tesno opasan, z orožjem ob bok.

Stražar je nekaj zajecjal v opravičilo in poklical ljudi iz trupe bednih ujetnikov. Opiraje se na tovariša, se je ujetnik spet pridružil ostalim in kolona lačnih ljudi je nadaljevala pot.

Velika gmoča oblakov se je na več mestih raztrgala, tako da je sonce lahko razlilo svoje žarke po vsej pokrajini. Toneču se je zdaj zadel svet krog in krog njega neznanost lep. Otrsel se je misli na preteklost in je vesel, notranje razigran nadaljeval pot. Zavil je po cesti proti gozdu, ki je nedaleč od svojega roba skrival taborišče slovenskih izseljencev. Nebohte je pospešil korak, kakor da se je srečna novica, ki jo je nosil v sebi, spremnila v motor. Skoraj tekkel je. Nič več se ni hotel trpiti z mislijo na mračno duševno stanje, v katerega je prebivalce Grüssaua vklenil poraz. Zanj je življenje šele zdaj začejalo biti privlačno, skoro tako, da bi opijanilo človeka.

Alli ni to čudno? se je zamislil Tone, kako se barve cvetlice, bliše sonca, opojnost zelenja, melodija ptičjega petja in celo svetloba utegne spremeniti, ne zaradi narave, marveč zavoljo tistega, kar je v človeku. Slikar-umetnik torej ni samo narava, ni to samo oči, ampak predvsem notranje počutje človeka. Oči so njegov suženj; ako je človek pobit, žalosten, oropan svobode in domovine, bodo oči morale videti vse mračno. Najlepše idilo morajo oči sprejeti kot pokopališče, polno zelenja in cvetja, pa vendar nekam melanholično. Tako je Tone štiri leta gledal svet okrog sebe. Spreminjali so se letni časi, a Tone je videl vedno enako.

Zdaj je spet razpoznaval lepo od lepšega in najlepšega. Celo črnji, ki je v jeznu letu opisoval krog okrog njegove glave, mu je delal veselje. Ozelenela livada na drugi strani potoka ga je mamila, da bi se kot otrok podli po njej. Razcvetelo drevo ga je vabilo, da bi pod njim sanjari in skozi krošnjo zelenja in cvetja opazoval nebo. V njem se je prebujala želja, da bi preskočil jarek, ki se je bil zagostil med njivo in cesto.

Srečanja na Javorovici

V počastitev 20. obletnice revolucije bo priredila Krajevna organizacija ofitrcjev in podofitrcjev v Senti-jernej Partizanski pohod v vas Javorovico, ki bo v nedeljo, 18. junija 1961 z začetkom ob 9. uri. Pred spomenikom padlih borcev 4. bataljona Cankarjeve brigade bo komemoracija, nato pa tekmovanje in streljanju. Poskrbljeno bo tudi za okrepilo. Prireditelj vabi na pohod vse člane ZROP in Zveze borcev, kakor tudi člane drugih množičnih organizacij. V primeru slabega vremena bo prireditelj v nedeljo, 25. junija.

Cerovec v letih NOB

Pred kratkim je umrl aktivist Janez Hrovat-Klančar na Cerovec pri Birčni vasi. Nekaj tednov pred smrtjo je še ves vesel sprejel obisk pionirjev birčenske šole, o čemer govori tudi tale spis.

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger »Moj kraj večraj« so šli učenci 3. razreda birčenske šole na Cerovec, vinorodni grič pri Birčni vasi, znan iz NOB po hudih bojih. Tam so se borile Tomšičeva, Cankarjeva in Gubčeva brigada.

Na južnem pobočju hriba je pred svojo skromno zidnico domačin Alojz Hrovat-Klančar obujal spomine na težke in slavne dni. Okrožen od radovednih pionirjev, oblečen v suknjici, v katerem je prebil vojna leta, se je spominjal nešteti poti in nevarnosti, ki jih je srečno preстал kot terenski delavec. Na obronkih griča je pokopal 11 padlih partizanov. Italijani so mu požgali domačijo, prav tako tudi njegovemu sosedu Bečetu. Hudo je bilo takrat, ko so »Kalabreži« izmed vaščanov izbrali 3 talce in jih ustrelili nad železniškim predorom, najbolj pa je šlo tovarišu Hrovatu za nohte, ko so ga nekdo štirje domobranci obkolili v vinogradu, rekoč: »Kje je tisti prekleti Klančar, da ga ubijemo? Včeraj se nam je iz-

muznil, dane se nam ne bo, ker nas je 180! On pa se je naredil nevednega in jih poprosil za tobak. Roke pa je tiščal v žepih, kjer so mu prsti krčevito stiskali ročne bombe. Bil je pripravljen na vse, če bi ga spoznali.

Dalje je pripovedoval o prvih

treh partizanih iz Dol. Toplice, o napadu na vlak pod Ljubnim in o I. zasedanju SNOS v Cronjmlju, ki se ga je tudi udeležil.

Pionirji so ga pazljivo poslušali in še bolj spoznali, da je bila naša svoboda priborjena s krvjo in trpljenjem našega ljudstva. Na koncu zanimivega pripovedovanja so se mu pionirji lepo zahvalili in obljubili, da bodo še prišli na prijatni Cerovec.

Dva dni veselja za XV. novomeško MDB

Zadnje majske dni so brigadirji XV. novomeške MDB, ki delajo na avtomobilski cesti pri Manojlem v Srbiji, proslavili prvi mesec delovnih zmag. Med najboljšimi brigadami v tej izmeni je bila tudi novomeška, ki jo je Glavni štab mladinskih delovnih brigad za požrtvovalno delo na trasi, za urejanje mladinskega naselja »Hristijan Karpoš« in splošno dejavnost proglasil za udarno in jo posebno pohvalil. Hkrati je bila to prva dekada (letos so dekade samo vsaka mesec ena). Brigadirji so

ta večer objavili, da morajo tako marljivo delati še v prihodnje in si priboriti še eno udarništvo in posebno pohvalo.

Tudi dan mladosti so veselo preživeli. Okrasili so naselje in napisali parole. Potem so imeli proslavo, na kateri je govoril član CK LMS Tone Ferenc, ki je brigadirje obiskal in se z njimi razgovarjal. Komendant XV. novomeške pa je prebral imena najboljših brigadirjev. Pohvaljeni so bili: Franc Romih, Franc Čepln, Franc Fabjančič, Ibrahim Ramič, Jure Prpič in Marta Derniković.

Študenta iz Alžirije in Indonezije med črnomaljskimi dijaki

Na pobudo Kluba dolenjskih študentov sta obiskala dijake črnomaljske gimnazije študenta Ajci Mohamed iz Alžirije in Senarito Senarito iz Indonezije, oba študenta ljubljanske univerze. Številni zbranim in navdušenim mladim študentom sta pripovedovala o notranji ureditvi svoje domovine ter o njihovi borbi za svobodo in neodvisnost. Pripovedovala sta o življenju in delu mladine v svoji domovini, o borbi za pismenost in za enakopravnost ter pravice do šolanja. Poudarila sta, da je njihova mladina zelo hvaležna jugoslovanski mladini za denarno pomoč, da s tem denarjem gradijo šole. Izredno zanimiv pogovor je bil z Ajci

Mohamedom, študentom ljubljanske elektroakustike. Ajci Mohamed se je šest let boril v alžirski armadi za svobodo in neodvisnost svoje domovine. Star je šele 22 let in je kapetan alžirske armade. Po končanem študiju ga čakajo zopet težke naloge v borbi za gospodarski napredek svoje domovine.

Po razgovoru so v gimnaziji ustanovili klub OZN. Ajci in Senarito sta obljubila dijakom, da jih bosta še večkrat obiskala. Jože Skof

IZ VIDMA-KRŠKEGA

Komisija za spomeniško dejavnost je imela 10. maja povzet. Udeležili so se ga tudi predstavniki občinskega ljudskega odbora, občinskega odbora ZB in krajevne organizacije ZB v Brestanici. Sklenjeno je bilo, da bodo v tem letu postavili v Brestanici obeležje v spomin na izseljenstvo in politične izgnance.

Številke govore o borcih NOB

To ni zaključni račun, ne zadnji opomin pred tožbo, niti niso to suhe številke računске naloge. Iz njih veje življenje v vsej svoji pestrosti, včasih morda lepo, včasih pa tudi takšno, kot bi ne smelo biti. Priljubimo torej številkam o borcih NOB, priljubimo besedam številki.

Na dan okrajne konference - 6. maja - je štela ZB v našem okraju 12.085 članov (4490 tovarišic in 7595 tovarišev. Samo lani je umrlo 115 bivših borcev. V novomeškem okraju je sodelovalo v NOV in POJ 5254 ljudi, 8033 je bilo aktivistov v zalednih organizacijah, 2055 ljudi je bilo interniranih in konfiriranih, 207 pa v vojnem ujetništvu. Številke o interniranih in vojnih ujetnikih so še zelo nepopolne.

Med 12.085 preživelih borci in borkami je 1745 takih, ki so že leta 1941 prijeli za puško; v letu 1942 in do razdobja pred kapitulacijo Italije je pričelo sodelovati 6786 borcev, za tem, do osvoboditve pa se je vključilo še nadaljnjih 3554 borcev. Med preživeliimi je 3260 nad 58 let starih, 3398 starih od 45 do 58 let in 5427 mlajših od 45 let. Skoraj polovica bivših borcev je torej še v letih, ko je človek z malo dobre volje še sposoben za študij in lahko še mnogo koristi družbi s svojim delom.

Oglejmo si še podatke o izobrazbi borcev. 151 borcev ima visoko in višjo izobrazbo, 417 popolno, 501 pa nepopolno srednjo šolo; 2327 je takih s popolno, 9599 pa z nepopolno osemletko. Med 2579 delavci, bivšimi borci v našem okraju, je 335 visokokvalificiranih, 994 kvalificiranih 564 polkvalificiranih in še vedno 686 nekvalificiranih delavcev! To pomeni, da smo za izobraževanje borcev storili mnogo premalo! Izgovor, da je to naloga ZB, ne drži. Vsa podjetja, vsi delovni kolektivi, vsi DS in združenji sveti, pa tudi borci sami bi se morali s tem vprašanjem ukvarjati mnogo resneje kot doslej! 16 let po osvoboditvi dela bivši borec kot nekvalificiran delavec (takšnih je 686)! To je obsojanja vredno! To pomeni, da se ni v kolektivu, kjer dela, za njega nihče zanimal! Prav ta borec pa je pred poldrugim desetletjem v ljudski revoluciji vlagal velike napore za ustvaritev današnje socialistične družbe!

Samo 363 članov ZB je doslej pridobilo izobrazbo popolne osemletke v šolah za odrasle, 131 pa jih takšne šole še obiskuje. Srednjo strokovno izobrazbo je pridobilo z rednim ali izrednim šolanjem 111 članov ZB, višjo in visoko izobrazbo pa 36 članov. Na srednjih strokovnih šolah še študira 109 članov, na višjih in visokih šolah pa 53 članov.

Poseben problem sta zdraviljenje borcev in stanovanjsko vprašanje. Mnogim se je zaradi velikih naporov med NOB močno zhrabljalo zdravje. ZB pošilja najbolj prizadete na klimatsko in topliško zdraviljenje. V razdobju od aprila 1958 do aprila 1961 je bilo na zdraviljenju skupno z invalidi 830 članov ZB, kar je veljalo 15 milijonov 800 tisoč din. 207 družin borcev še vedno stanuje v neprimernih stanovanjih. V nekaterih občinah in podjetjih posvečajo temu več skrbi, marsikje pa je odnos še vedno zelo malomaren.

Oglejmo še to, kako poteka uveljavljanje zakonitih materialnih pravic borcev. Odkar veljajo novi predpisi, je bilo invalidsko upokoženih 188 borcev in vložnih 582 zahtevkov za dodatke k plačilu, od tega je doslej rešenih 363 zahtevkov. Tako visoko število vlog te vrste je dokaz, da so prejemki mnogih borcev izpred 9. septembra 1943, v našem okraju zelo nizki. 162 borcev in preživelih družin je zaprosilo za preživnino, od tega je 95 prošnje že rešenih, 8 prošlincev pa je med reševanjem prošnje umrlo! Ker so mnoge prošnje in vloge borcev nepopolne, naj krajevne organizacije ZB prosilcem kar najbolj pomagajo pri zbiranju potrebnih dokumentov, občinske komisije pa naj, če dokumentov ni mogoče zbrati s svojimi izjavami pripomorejo k čimprejšnji rešitvi vlog!

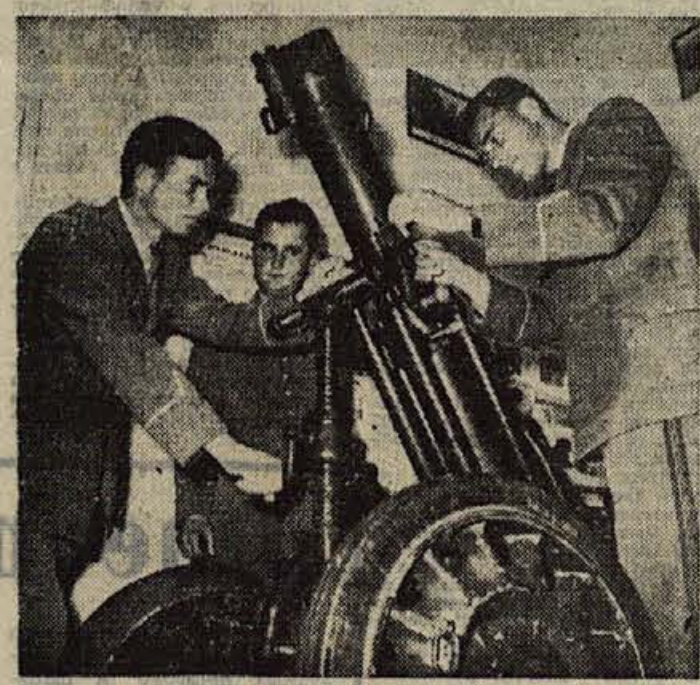
V našem okraju je še 547 nepreskrbljenih otrok padlih borcev. V osemletkah, srednjih in v strokovnih šolah se jih šola 254, vajencev je 170, na univerzi jih študira 51, doma pa jih živi še 72. V novomeški občini so anketirali 20 podotij; izmed teh je 7 takih ki štipendirajo otroke padlih (Krka, ima n. pr., med 27 štipendistov le 1 otroka padlega borca, Novoteks pa med 26 štipendistov je 12 otrok padlih). Številke, ki govore s prepričljivim jezikom. Govore pa nam o ljudeh, graditeljih in borcih naše revolucije.

Ob zaključku tedna RK v Loki

V tednu Rdečega križa je RK v Loki zelo marljivo delal. Na njegovo pobudo so v Razborju izvolili nov odbor RK, za predsednika pa so izbrali učitelja učence Cvetko Sešek.

RK v Loki se sploh trudi, da bi organizacija res zaživela. Sestavili so posebno komisijo, ki bo med ljudmi širila zdravstveno dejavnost. Članarino so pobrali v treh naseljih (vseh je 7). Podmladkarji na loški osnovni šoli so obiskali Dom onemoglih v Loki in tam priredili pester spored s petjem in recitacijami, na koncu pa so pionirji onemoglim darovali šopke.

Poživilo so tudi zdravstveno vzgojno dejavnost. Sestra sevnikičeva zdravstvenega doma je v Loki predavala o spolni vzgoji dorasajočim mladine. V tednu RK so se zelo izkazali loški mladinci, ki so kopali jarka za vodovod v Celovniku. Dela je vodila znana aktivistka Gizela Stravs.

Kabineti obratniče je bogato opremljen. Tu dobe gojenci vojaških akademij vzorce vseh vrst orožja 'n orodja, s čimer se doobira seznanijo med učnimi urami in izven njih. Na sliki: gojenci Vojne akademije spoznavajo mehanizem težkega metala min

Srečanja s tovarišem Titom

Pripovedujejo tovariši, ki so se med narodnoosvobodilno borbo srečali z vrhovnim komandantom tovarišem Titom

PODPOLKOVNIK DŽORDŽE ŽOKIČ

Bilo je marca 1942 na osvobodnem ozemlju Bosne v Foči. Takrat sem bil borec skoejeve III. bataljona I. proletarske brigade. Nekoga dne sem stražil pri mostu na reki Cetina. V trenutku, ko me je komisar, ki je bil pri meni, nekaj spraveval, je šel čez lesen most nek partizan. Nisem ga poznal. Komisar mi je šepnil na uho, da je to naš vrhovni komandant tov. Tito. Osuipnil sem. Tito do takrat še nisem videl. Razumljivo, da sem se ga to pot hotel nagledati. Komisar me je opozoril na preveliko radovednost. Toda Tito je to opazil in razumel. Prečerno se nama je nasmajal in pomahal z roko. Teга prvega srečanja v tov. Titom se vedno z veseljem spominjam.

PODPOLKOVNIK NIKOLA STRIČEVIČ

Leta 1943 sem se peljal s konjsko vprego v Nevesinje. Nekaj avto nas je srečal. Konji so se splašili. Avto se je ustavil in nekdo mi v partizanski uniformi reče: »Pomagajte vendar konjevodu!« A jaz sem mu kot komandir voda tako »starešinski« odvrnil: »Pa kaj naj mu pomagam, ga bo že sam ulovil,

KAPETAN I. KLAŠE JOČO BILOGAVIČ

24. maja 1943 se je Drvar pripravil na proslavo rojstnega dne maršala Tita. Ljudje so bili razpoloženi in navdušeni. Zal se jeziti se proslava nisem mogel udeležiti. 25. maja, na Titov rojstni dan, me je zgodaj zjutraj predramil ropot avionov. Poznal sem jih, bili so nemški. Sprva se nisem niti vznemirili, saj so sovražna letala že več dni krožila nad Drvarjem. Trenutek zatem so pričeli Nemci strahovito bombardirati mesto in vsa okolica. Ko so z bombardiranjem končali, so prileteli veliki Junkersi, iz katerih so se usuli padalci. Priletelo so še letala, ki so vlekla jadralna letala z novimi četami in orožjem. Mi borci nismo zgubili poguma, sprejeli smo borbo in se bojevali kot Levi. Vedeli smo, da grozi nevarnost. Vrhovnemu štabu. Sečal ni nikoli! Streljali smo in dobro merili. Veliko padalcev smo pobili že v zraku. Kljub temu da so

KAPETAN JANKO ČUDIČ

Nekaj dni pred mojim prvim srečanjem s tovarišem Titom sem zvedel za žalosten dogodek, ki je pretresel vse nas. Pripetil se je 1943 v Otočcu v Liki. To je bilo osvobodeno ozemlje in smo imeli tu bolnico, v kateri se je zdravilo več naših ranjencev. Streglo so jim nekdanje usmiljene sestre. Zaupali smo jim. To zaupanje pa ni bilo upravičeno. Zelo so nas razočarale. Povezale so se z ustaši, četniki in Nemci. Nekdo noč je močan sovražni oddelek vdrl v ta kraj. Še predno so stražarji mogli kaj ukreniti, so jih sestre postrelile. Naredile so prostopot do bolnice. Prišel se je pokol. Kot zverine so se vrgli fašisti na nemočne ranjence in jih veliko poklali. Nekateri ranjenci so iz obupa pokušali

skozi okna in se ubili. Vendar se je nekaj ranjencev rešilo: lahko bi se jih še več, če jih ne bi sestre lovile in izročale krvnikom. Ko smo nekaj ur za tem strašnim pokolom prišli v bolnico, smo videli zaklane ranjence, ki so nekateri v grozotnih mukah še umirali, in vse rdeče, krvavo...

Dva, tri dni po tem tragičnem dogodku sem bil na straži pred našim štabom. Naš komandir VI. hiškega bataljona me je vprašal, če poznam Tita. Odvrnil sem mu, da ne. Naj še omenim, da sem bil takrat star 16 let. V tem trenutku je prišla skupina partizanov, med njimi tudi Tito. Pri povratku se je Tito ustavil pri meni. Vprašal me je: »Kako je, tovariš?« Jaz sem mu odgovoril, da je dobro, potem me je še vprašal, če sem lačen in če bom lahko vzdržal naporno partizansko življenje. Z veseljem sem mu odgovoril, da prav lahko, zato ker sem še mlad in ker živim v prepričanju, da bo nekdo bolje. Tito se je temu odgovoru nasmajal in se zanimal, če sem dober borec. Rekel sem mu, da naj to kar vpraša mojega komandirja, ki je stal pri meni. Vidno zadovoljen z mojimi odgovori me je Tito potprepljal po rami, rekoč: »Drži se dobro in bodi hraber!«

Vzdržal sem in vsi smo vzdržali, zato ker smo vedeli, da nas Tito vodi k zmagi, in ker smo bili prepričani, da bo ta pot vodila k boljšemu življenju, k naši svobodi.

Recitatorsko slavlje v Brežicah

Kulturno-prosvetno življenje v novomeškem okraju je letos razgibano in uspešno kot že dolgo ne, saj se revije kar vrstijo: najprej občinske revije Svoboda in prosvetnih društev, zatem pa okrajne: dramski v Vidmu-Krškem, pevski v Novem mestu, zabavno-glasbenih ansamblov v Crnomlju, dramska mladinska revija v Sevnici, 25. maja pa je bila v Brežicah še okrajna revija recitatorjev, edina v Sloveniji v letošnjih okrajnih prireditvah Svoboda in prosvetnih društev.

Kot druge revije v okraju je bil tudi nastop recitatorjev v Brežicah lepo organiziran, dobro obiskan in je posebno za brežiško mladino pomenil pravec praznik v okviru praznovanja dneva mladosti. In bilo je lepo, da so s svojim obiskom dali priznanje reviji in recitatorjem tudi vidni predstavniki političnega in kulturnega življenja v Brežicah.

Revijo, ki je bila v Prosvetnem domu, je začel predsednik obč. sveta Svoboda iz Brežic tov. Jakob Drnec, nato pa je spregovorila podpredsednica OLO Novo mesto tov. inž. Vilma Pirkovičeva. S toplimi besedami je pozdravila recitatorje in mladino v dvorani, jim čestitala za dan mladosti in nanizala vrsto lepih misli in pobud za kulturno in splošno javno udejstvovanje našega mladega rodu.

Na reviji je sodelovalo 18 mladih recitatorjev, ki so bili za okrajni nastop izbrani na občinskih revijah recitatorjev: iz občine Brežice Janja Videčnič (Brežice), Vera Jalovec (gimnazija, Brežice), Marija Cernelič (Globoko); iz občine Videm-Krško Lidija Kozinc (Brestanica), Jelka Drakster (Kostanjevica), Srečko Pčininc (Senovo) in Metka Lupšina (Videm-Krško); iz občine Crnomelj Valerija Paik in Emilijana Vrščaj (gimn. Crnomelj); iz obč. Metlika Majda Ogulin, Sonja Orlič in Stane Rajk (vsi iz metliške osnovne šole); iz občine Trebnje Barica Videčnik (Mokronog) in Jelka Strajnar (Trebnje); iz občine Sevnica Marjetka Revinšek in Mira Abram (Sevnica), občino Novo mesto pa sta zastopali recitatorki Zvonka Colarič in Janja Vuković (obe iz Novega mesta).

Lep in recitatorsko dobro

nastudiran je bil zaključni nastop oziroma živa silka skupine 16 recitatorjev osemletke iz Trebnjega, ki so recitirale odlomke iz Grudnove pesnitve -V pragnanstvo-. Skupino je pripravila učiteljica Rezka Perpar (skupina je nastopila izven ocenjevanja).

Za pestrost te prireditve so poskrbeli še učenci glasbene šole v Brežicah: Nada Klanšek, violina, Zorka Starman.

Ivo Šubic: POMLAD

klavir, Darko Bogolin, violina, in Baškovič, violina, Pesnik Ivo Osolnik iz Brežic, ki se že uspešno uveljavlja, pa je prebral dve svoji novjši, res občuteni in oblikovno dobri posmi -Mrtvim tovarišem- in -Moja dobra samota-.

Po končani reviji je okrajni svet Svoboda in prosvetnih društev pripravil za vse recitatorje in goste kosilo v Cesteških Toplicah. Tukaj je predsednik okr. sveta SPD Ja-

nez Gartner razglasil in nastop zmagovalce, ki jih je izbrala posebna komisija, in vsem recitatorjem razdelil diplome. Recitatorjem je v svojem nagovoru čestital tudi predsednik ObLO Brežice tov. Mirko Kambič.

Prva štiri mesta so na tej reviji recitatorjev dosegli (navajamo jih po abecednem redu): Abram Mira, 12. let, učenka osemletke v Sevnici, Colarič Zvonka, 14. let, učenka osemletke v Novem mestu, Jalovec Vera, 16. let, gimnazijka v Brežicah, in Kozinc Lidija, 15. let, učenka osemletke v Brestanici.

Če si odmislimo nekatere pomanjkljivosti in upošteva mo, da je taka revija recitatorjev bila prvič pri nas, moramo reči, da je dobro uspela, da je utrla pot v tovrstno kulturno dejavnost in da za prihodnje lepo boro dobrih in koristnih napotkov. Nedvomno je, da bo treba take revije recitatorjev imeti vsako leto. S tem bomo dobili dober recitatorski kader, kar bo v nemajhnino pomoč tudi našim gledališkim družinam.

Okrajna razstava fotografij v Novem mestu

V počastitev 20-letnice revolucije bo konec junija priredil okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu v tednu tehniške večje razstavo črno-bele fotografije, in sicer v prostori novomeških osemletke. OOLT je te dni poslal vsem klubom in foto krožkom v okraju poseben razpis. Razstave se lahko udeležijo tudi fotoamaterji s posnetki v velikosti od 28 krat 24 cm navzgor. Razdajene bodo tri denarne nagrade po 30.000 din za najboljši klub in krožke ter 3 nagrade po 5.000 din za najboljši posnetek. Prijave sprejema OOLT v Novem mestu do 2. junija, material pa je treba dostaviti prireditelju do 15. junija.

Znano je, da deluje v okraju 20 foto krožkov v pionirskih odredih in 5 fotoklubov, vseh amaterjev pa je nad 500. Prav gotovo bodo pokazali na

letošnji razstavi vzpon v kvaliteti in množčnosti.

Udeležite se tekmovanja in razstave!

-mtr-

Kaj bo šolo v Dragatušu?

Bodo res ustavili dela na gradbišču nove osnovne šole v Dragatušu prej kot bi se pomenili, če so res že izčrpane vse možnosti za finansiranje te prepotrebne gradnje? — Ne kažimo s prstom na okraj, dokler nismo mobilizirali vseh domačih sil in sredstev

Te dni je Oddelek za gospodarstvo pri ObLO v Crnomlju obvestil gradbeno podjetje, ki žida novo šolo v Dragatušu, da črnomaljska občina nima nadaljnjih sredstev za dela, ki so že bila naročena. Podjetje, ki je upravičeno računalo s tem, da bo šolo po načrtu gradilo naprej, je pri-

Dore Klemenčič-Maj: PARTIZANSKA KOVAČNICA

peljalo v Dragatuš precej gradiva; če bi gradbišče uknilo, bo umelo s tem za približno milijone dolarjev škode, ki jih bo moral plačati seveda investitor.

Tako suhi podatki, vendar še v tem primeru ne smemo ustaviti samo ob gornjih dejstvih. Problem šole v Dragatušu je prečeta zadeva občine in prebivalcev Dragatuša in okolice, ki si že vsa povojna leta želijo, da bi spet dobili primerno šolo. O tem smo zadnja leta marsikaj že brali, prav tako pa smo lani z veseljem pozdravili vest, da so v Dragatušu s pomočjo republike začeli kopati temelje za novo šolsko poslopje. Namenška pomoč LRS je znašala lani za dragatuško šolo 10 milijonov dinarjev posojila, prav toliko pa naj bi za to šolo prispevala tudi občina Crnomelj. Letos je OLO v Novem mestu dodelil za to šolo še 5 milijonov dinarjev tako da so s 15 milijoni prišli pred kratkim menda do prve plošče v novi stavbi. Tudi ljudje so spet zbrali nekaj lesa in drugega gradiva, ki ga pa na gradbišču trenutno ne potrebujejo, bo pa seveda dragocena pomoč pri dograjevanju nove šole.

Vendar se je zadnje tedne delo zaustavilo zaradi pomanjkanja razpoložljivega denarja. Že pred dobrim mesecem so predstavniki ObLO Crnomelj, obvestili OLO, da denarja za novo šolo ni, proračun je preskromen in če ne bomo nič dobili, bomo morali gradnjo šole ustaviti. Pred dnevi je gradbeno podjetje dobilo obvestilo, ki nedvoumno pravi, da naj se delo ustavi, čeprav je to povedano v pismu z drugimi besedami. Ta trenutek ne vemo, kako je urejena zadeva z morebitnim posojilom preko Komunalne banke v Novem mestu, ne moremo pa mimo očitka, da bo kriv za ustavitve del OLO v Novem mestu. Javno je treba namreč vprašati ali je prav, da ObLO v Crnomlju vsa povojna leta ni prispeval

ničesar za zgraditev šole v Dragatušu, niti ni tega storil zdej, ko se v Crnomlju vendarle precej dela in urejuje (dograditev hotela, urejanje cest in pločnikov, razna druga komunalna dela). Ni dvoma, da so vsa ta dela v Crnomlju potrebna in da je prav, da z njimi pobitijo. Vprašanje pa je, ali je trenutno n. pr. smotno razširjati in zboljševati cesto na Planino, ko je jasno, da potrebuje šola v Dragatušu nujno nova sredstva! Prav gotovo bi bilo primerneje to delo odložiti. Če je ObLO iznajdljiv da zbere sredstva (tudi izven proračuna) za cesto na Planino bi bilo prav, da poskrbi za enako vneto tudi

za del investicij v Dragatušu. V času, ko nam je vsem zelo jasno, da se morajo pri reševanju takih in podobnih vprašanj vedno bolj naslanjati predvsem na lastne sile in sklicevanje na okrajni proračun oz. kazanje s prstom na »krivca na OLO« napadna pot do reševanja preetih problemov, ki v črnomaljski občini in vsem našem okraju nedvomno so.

Kaj pravijo na to prebivalci Dragatuša in okolice? Prav gotovo jim ne bo všeeno, če bo gradbišče nove šole te dni zares zaprto, zaradi ukrepa ObLO o ustavitvi nadaljnjih del pa grozi investiciji tudi večmilijunska škoda.

Bila sem na obisku pri tovarišu Titu!

Bila sem vsa navdušena, ko sem izvedela, da bom med tistimi srečnimi pionirji, ki bodo obiskali tovariša Tita v muzeju njegove rojstne hiše osebno čestitali.

Cas odhoda se je bližal zelo počasi, saj sem bila vsa nestrpna in prijetno vznemirjena. Dne 22. maja ob 5. uri zjutraj sem se odpravila z osebnim avtom do Ljubljane, kjer sem dobila pionirski kroj in preseda na vlak. Vozila sem se dolgih 10 ur. Med potjo sem se spoprijateljila z mnogimi pionirji, ki so imeli isto srečno pot. Občudovala sem pokrajino do Zagreba, ko pa se je začela Panonska nižina, sem raje vzela knjigo v roke, ker je zame, ki sem navajena gričevnate Dolenjske, to prava puščava. Ko smo se vozili v pionirsko mesto, je bil Beograd zavil v dež in meglo.

Z avtobusom smo se naslednji dan odpravili dopoldne v kabinet Vrhovnega komandanta, kjer smo bili pogosteni. Se enkrat smo sedli v avtobus, ki nas je odpeljal v Beli dvor. Ko smo se razvrstili po salonu, so iz zvočnika zadonele Titove besede. Naša srca so se ob uhiarnem ploskanju zganila in navdušeno smo vzklikali: »Herog Tito!« in Tito je naš, mi smo Titovi! Odgovoril nam je s prisrčnim nagovorom. Nato smo mu čestitali in izročili darila. Ob njegovem krepkem stisku roke sem dvignila glavo in ga pogledala v oči. Nasmehnil se mi je in me pobožal. Kot v sanjah sem odšla za mirno in se sedaj se mi zdi, da sem vsa to srečo res le sanjala. Tovariš Tito je sedel nekaj časa pri nas in nas spraznel o naših šolskih uspehih, o součencih itd. Sedela sem v njegovi neposredni bližini, zaradi česar sem občutila še več sreče. Tudi slikal se je z nami. Ob slovesu smo dobili od tovariša Tita bomboniere, nato pa smo odšli v pionirsko mesto. Ogledali smo si še del Beograda in Kalimegrad.

Presrečni dan srečanja z našim velikim voditeljem Titom mi bo ostal nepozabno do konca življenja.

BARICA VIDEČNIK, pionirka iz Mokronoga

Reforma ekonomske srednje šole v Novem mestu

Medtem ko je reforma zajela vse šole: od osnovnih in srednjih do višjih in visokih šol, ni bilo še dosti storjeno za reformo ekonomskih srednjih šol, ki so ostale v bistvu take, kot so bile po osvojitvi. Seveda je naš dinamični gospodarski razvoj vpilval tudi na ESS, tako da se je pri pouku sprotno sledilo vsem novim gospodarskim spremembam, t. j. da smo takoj popravljali učne načrte, čim so bile spremembe tudi v gospodarstvu. Od leta do leta so se vnašali v pouk novi elementi prakse. Vendar pa so ostale ESS le šole splošnega tipa, čeprav je bi-

la vključena tudi neka specializacija v IV. letniku.

Na novomeški ESS smo šli v specializacijo za potrebe gospodarstva po računovodjih, to pa na temelju rezultatov ankete, ki jo je naredilo Društvo književnikov v Novem mestu, iz katere je sledilo, da so računovodje najbolj deficitarni kader v novomeškem okraju. Za pouk knjigovodstva smo uvedli tudi seminarje, ki jih vodijo praktiki, strokovnjaki računovodje iz podjetij. Tako smo še pred »Resolucijo o strokovnem šolstvu« približali šolo potrebam gospodarstva.

Končno besedo pri reformi ESS bo pa imelo gospodarstvo

in javne službe, saj je šola zaradi potreb, ki jih imajo podjetja in ustanove. Te bi morale določati profil kadra, katerega potrebujejo; na temelju tega bo šola izvedla notranjo reorganizacijo. V ta namen je šola poslala gospodarskim podjetjem in javnim službam anketo, tako da bodo vsi sodelovali pri reformi; čim boljše bo sodelovanje, toliko več koristi bodo imeli od šole.

Reformo ESS si zamišljamo tako, da bi vpeljali na ESS dvostopenjski študij. V vsaki stopnji bi trajal pouk po dve leti. Prehod iz prve v drugo stopnjo bi bil po končani prvi sprejeli tudi tiste, ki bi s sprejemnim izpitom dokazali znanje za to stopnjo.

V drugi stopnji bi lahko šli v specializacijo v štiri smeri: 1. za komercialno stroko, 2. za računovodsko stroko, 3. za finančno-bančno stroko, 4. za upravne službe.

Vse te smeri specializacije pa ne bi bile možne hkrati, to bi bilo odvisno od števila dijakov v razredu in od razpoložljivih učilnic. Vsako drugo leto bi se menjavala smer specializacije. Tako imamo n. pr. v šolskem letu 1960-61 in 1961-62 specializacijo za računovodsko stroko, naslednji dve leti bi bila druga specializacija po potrebah gospodarstva in javnih služb.

Rezultat ankete pa bo pokazal, kaj potrebujejo gospodarstvo in javne službe.

posreduje boljše probleme, pa tudi beleži, razlaga in poučuje. Dvorana resda ni bila polna, vendar se in gledalci poraja vprašanje: zakaj ni kratkometražnih filmov na repertoarjih naših kinematografov?

Zmagoslav Jeraj: VEDOMEČ

V spročenem razgovoru po predavanju, v katerem so sodelovali ustvarjalci kratkih filmov in filmski delavci Dušan Povh (novomeški rojak) in Marijan Cerar ter Marijan Brezovar, je tekel pogovor največ okoli tega vprašanja. Povedali so nam, da ustvarimo v Jugoslaviji vsako leto približno 120 kratkih filmov. In vendar smo v Novem mestu gledali letos samo enega! Pogosto se primeri, da vrtila obe kinodvorani enak filmski tehnik. Celoten program traja približno uro in pol; mar ga res ne bi mogli podaljšati s kratkim filmom, ki bi trajal le borih 10 minut, pa bi gledalca informiral, vzgajal in hkrati zabaval? Kdo so ljudje, ki sestavljajo repertoarne liste naših kinematografov? Kje se izgube naši kratki filmi? Programski sveti kot samoupravni organ, preko katerega bo lahko gledalec vpilval na repertoar, še niso zakonjeni, pa vendar ponekod že delujejo. Zakaj ne bi takoj poizkusili s tem tudi pri nas?

Če plačujemo izposojevalnino za razno uvoženo filmsko plažo, bomo pa lahko predvajali naš domači kratki film, ki ga lahko dobe kinematografi brezplačno na posodo.

France Bevč med krškimi pionirji in mladinci

France Bevč med krško mladino

19. maja so nas obiskali ljubimiri pisatelj France Bevč, Vladimir Kavčič ter pesnika Lojze Krakar in Tone Pavček.

Njihov obisk nas je zelo razveselil. Lep sprejem smo književnikom pripravili pred krško šolo, kjer so se nam priključili tudi dijaki TSS. V domu Svobode in Vidmu smo jih ponovno pozdravili in jim prebrali pesmi, ki smo jih sami

sestavili. Mladinske pisateljice in pesnike je pozdravil še pevski zbor, ki je zapel nekaj pesmi, poslušali pa so tudi klavirske skladbe.

Pisatelj France Bevč je potem prebral odlomek iz svojega dela »Ognjeni krst Gregca Petelinčka«, Vladimir Kavčič je tokrat bral iz svoje mladinske povesti »Vaška komanda«.

Šopki cvetja smo se poslovali od njih. Pisatelj Bevč je pohvalil naša dela, kar nas je zelo razveselilo. Zvečer je bil še literarni večer za odrasle.

Mihaela Segar

Izšli so PORTUGIŠKI SONETI

B. Browningove. Broš. din 400. Bibliofilska izdaja din 700. Izdala Dolenjska založba. Dobite v vseh knjigarnah.

Izšel je »KURIRČEK«

Te dni je izšla prva številka mladinske revije »Kurirček«, ki jo izdaja založba Borec v Ljubljani. Že naslov pove, da bomo v njej našli predvsem partizanske dogodivščine, pesmi in spomine, pisane v preprostem, otrokom dojemljivem jeziku. Revija je namreč namenjena izključno otrokom in jim bo pripravljala o dnehi, ki jih sami niso doživeli. Besedilo opremljeno s slikami in risbami in ima razen slikarice tudi zabavno stran. Da je revija kvakitetna, povedo tudi nekatera imena naših priznanih književnikov, ki so za prvo številko napisali nekaj uspešnih proznih in pesniških sestavkov.

OBVESTILO

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli v današnji številki objaviti vseh napovedanih pripevkov in postanih dopisov sodelavcev Bralec in sodelavce prosimo za razumevanje!

UREDNIŠTVO LISTA

Nov železniški vozni red

28. maja je začel veljati nov vozni red. Posredujemo vam izvleček za naš okraj.

Odhodi vlakov iz Ljubljane proti Novemu mestu in Karlovcu: ob 4.30, 6.48, 10.30, 13.31, 14.45 (vozi ob delavnikih), 18.05 (ustavlja se le na nekaterih postajah) 18.55 in 23.30 (motorni).

Prihodi vlakov iz Ljubljane v Novo mesto: ob 1.20 (motorni), 6.51, 9.12, 12.17, 15.48, 17.11 (vozi samo ob delavnikih), 19.41 (se ustavlja le na nekaterih postajah) in 21.17.

Odhodi vlakov iz Novega mesta v Ljubljano: ob 1.31, (motorni), 2.45, 3.25, (vozi samo ob delavnikih), 6.54, 11.04, 13.24, 15.51 in 17.38.

Odhodi vlakov iz Novega mesta v Karlovoce: ob 4.12, 7.09, 12.26, (vozi samo do Metlike), 16.02, in 21.27.

Odhodi vlakov iz Rosalnice (pri Metliki) v Novo mesto: ob 5.10, 11.36, 20.11, 14.20 vozi samo iz Metlike in 15.43.

Odhodi vlakov iz Novega mesta v Stražo—Toplice: ob 4.35, 7.01, 10.00, 13.30, 16.10 in 18.00.

Prihodi vlakov v Stražo—Toplice: ob 4.55, 7.18, 10.17, 13.50, 16.27 in 18.17.

Odhodi vlakov s postaje Stražo—Toplice v Novo mesto: ob 5.30, 7.27, 11.40, 15.16, 17.02 in 19.00.

Prihodi vlakov s postaje Stražo—Toplice v Novo mesto: ob 5.48, 7.45, 11.58, 15.34, 17.20 in 19.24.

Odhodi vlakov iz Sevnice v Trebnje: ob 5.05, 7.20, 11.30, 14.30, 16.50 in 19.35.

Prihodi vlakov iz Sevnice v Trebnje: ob 6.13, 8.28, 12.58, 15.25, 17.57, in 20.43; iz Trebnjega imajo zvezo za Novo mesto ob: 6.22, 8.43, 15.19, 16.41 (vozi ob delavnikih), 19.19 in 20.49.

Odhodi vlakov iz Novega mesta proti Trebnjemu in Sevnici: ob 3.25 (vozi samo ob delavnikih) in le do Trebnjega, 6.54, 13.24, 15.51, 17.38 in 20.55 (vozi samo do Trebnjega).

Prihodi vlakov v Sevnico iz smeri Novo mesto in Trebnje: ob 9.48, 15.38, 16.15, in 22.02 (vozi le do Trebnjega).

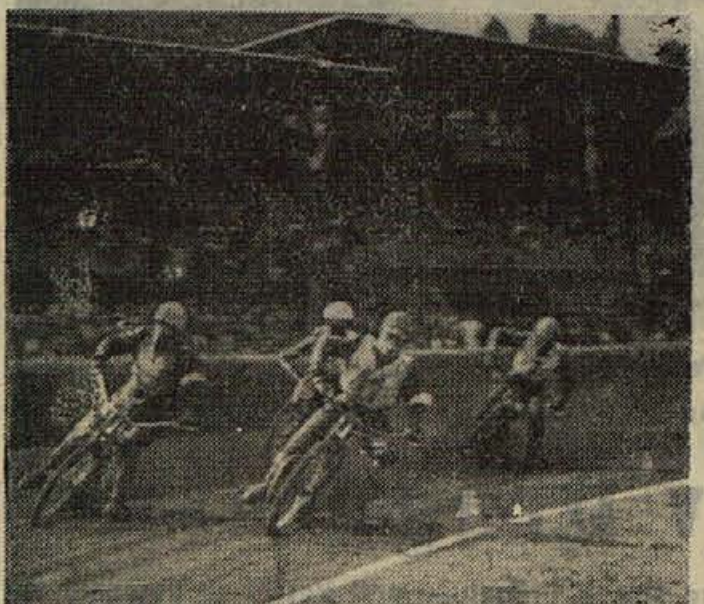
Edini direktni vlak iz Novega mesta do Sevnice odpre se iz Novega mesta ob 4.00 in pripelje v Sevnico ob 6.16. Iz Sevnice se vrača ob 19.35 do Trebnjega, tu pa ima zvezo z Novim mestom ob 20.49.

Odhodi vlakov iz Tržišča v Krmelju: ob 5.32, 11.57 in 14.53, vsi s prihodom v Krmelj 7 minut po odhodu iz Tržišča.

Odhodi vlakov iz Krmelja v Tržišče: ob 5.43, 12.03 in 15.04, vsi s prihodom v Tržišče 7 minut po odhodu iz Krmelja.

Nad 20 000 gledalcev v Krškem

Svetovno consko prvenstvo v speedwayu je v nedeljo privabilo na prekrasno urejeni stadion nad 20.000 gledalcev. Točno ob 15. uri so Ljubljančani objavili pričetek X. vožnje izločilnega tekmovanja. Na stadion je prikorakal spreved, z zastavonoši na čelu delegatom FIM Vlacvom Kosovskim, delegatom AMZJ Lojzefom Gabrovcem, glavnim sodnikom Francom Novakom, sodelujočimi vozači iz Poljske, Češkoslovaške, Zahodne Nemčije, Avstrije in Jugoslavije, pionirski z rožami in pionirji - mladičniki. Televizijske in filmske kamere so zabrele, Radio Ljubljana iz Zagreb sta pričela s prenosom. Telefon je bil, novinarji vseh naših časopisov so bili v stalni zvezi z redakcijami.

Najmlajši tekmovalci, Mariborčan Drago Perko (štev. 11) prehlteva na ovinku nevarnega Poljaka (Foto: Krahulec)

Perko, Matevž Rozman, Stane Salnič in Ivan Kos. Gledalci so jih toplo pozdravili. Nekaj minut po 15. uri so bili na startu prvi štirje tekmovalci, našega vozača ni bilo. Za prva vožnja je dokazala, da bo tu zagrižen boji za odličnih osem mest, v drugi vožnji je Jugoslavijo zastopal Valentin Medved. Vse oči so bile uprte vanj, ljudje so tiho upali... Medved jih ni razočaral, prišel je drugi na čili, takoj za Poljakom Pocielkovicem. Gledalci so pričeli upati na uspeh naših tekmovalcev, vendar so v tretji četrti, peti in sedmi vožnji gospodarili na stezi Poljaki in Čehi. Za Jugoslavo Drago Regvarda in Matevža Rozmana je bila to pot premočna konkurenca. Vendar vse se ni bilo izgubljeno. V 8. vožnji je Valentin Medved priletno preselil. Nemeč Manred Paschenrieder mu je za las ušel, v naslednji vožnji je bil najmlajši jugoslovanski vozač Drago Perko, ki je tega dne praznoval 19. rojstni dan, drugi Valentin Medved je zaslužen osvojil še druga mesta v 11. in 14. krogu, v 17. pa tretje. Vsaka vožnja je bila zanimljiva, gledalci so z veliko pozornostjo spremljali tekmovalce in vneto bodrili naše tekmovalce. Ivan Kos je v 19. vožnji padel. To je spetno izkoristil zadnji vozač Čeh František Muolls in ga hotel dohiteti. Toda Kos je bil že v nekaj sekundah na motorju, pritisnil na plin in se silovito pognal. Čehu ni uspelo.

Naši vozači niso bili kos zlasti Poljakom in Čehom, vendar so se vztrajno borili. Valentin Medved se je vrstil na 7. mesto in si s tem pridobil pravico udeležbe na polfinalnem tekmovanju, sive vožnje prvenstva, ki bo 17. junija v Avstriji.

Razvrstitev tekmovalca za prvih osem mest je sledeča:

1. Pocielkovic Konstanty, Poljska; 2. Rendek Bohumil, CSSR; 3. Zyto Henrik, Poljska; 4. Malnowski Jan, Poljska; 5. Kacerak Bernard, Poljska; 6. in 7. Dominik Zdenek, CSSR in Medved Valentin, Jugoslavija; 8. Hartl Johann, Avstrija.

Organizacija tekmovalca je bila odlična. Vodstvo Avto-moto društva Videm-Krško je lepo izpolnilo veliko in odgovorno nalogo. Drago Kastelle

Predsednik AMD v Vidmu-Krškem tovariš Janez Potočnik čestita zmagovalcu nedeljskih dirk, Poljaku Pocielkovicu (Foto: Krahulec, Videm-Krško)

TELESNO VZGOJO V SINDIKATE!

Res je, da se telesna vzgoja goji v nekaterih sindikalnih organizacijah, vendar se vse premalo. Prvenstveno vlogo bi morala tu dobiti rekreacijska telesna vzgoja, to je tista, ki bi bila delavcem in uslužbencem za razvedrilo in dopolnilo pri njihovem delu.

Vsako delo, ki ga opravljamo na službenem mestu, je enostransko, kar se čisto kaže v neenakomernem razvitem telesa. To pa lahko odpravimo s telesno vzgojo. Zato je nujno potrebno, da sindikati vnesejo v delovne kolektive telesno vzgojo. Čedalje večja avtomatizacija poraja tudi večjo potrebo po telesni vzgoji, posebno v tovarnah.

Rekreacija naj bo čim bolj polnejša in vavstranska. Naj-

bolj učinkoviti so izleti v naravo, kjer se naj prirejajo medsebojna tekmovalna v najpreprostejših oblikah: metanju kamna, plezanju, teku, skokih v daljino, višino itd. Zelo priporočljiva je odbojka, perjanica (badminton), namizni tenis, rokborba, dviganje uteži, veslanje. Za starejše je zelo prikladno balinanje, kegljanje in prosta telovadba. Vse to so panoge, ki so lahko izvedljive in tudi ne terjajo posebnih materialnih sredstev.

Nekatera podjetja in sindikalne podružnice imajo že kar dobro organiziran šport in prirejajo celo tekmovalna (tekstiljarska, gradbeni delavci, elektro podjetja itd.). Vendar gre tu samo za dosego vidnejših rezultatov in je vključenih le

malo tekmovalcev. Zato je nujno potrebno, da bi gojili vse delavske športne igre v okviru komun-občin, kjer bi prirejali srečanja med sindikalnimi podružnicami v vseh vrstah telesne vzgoje, ne glede na kvaliteto oz. obvladanje določene športne panoge. Tekmovalna naj bodo množična in izbrana tako, da se jih bo udeležilo čimveč delavcev in uslužbencev. Lahko bi nastopalo več ekip iz enega sindikata.

Le tako bomo uspeli vnesti telesno vzgojo v sindikate. DELAVSKE ŠPORTNE IGRE naj bi bile le pregled uspehov na tem področju.

Vključite se in podvojite vrste v telesnovzgojnih družtvih!

Sf.

RDEČI KRIŽ GRE V ŠIRINO

Letošnji teden RK nas ni našel neprilavne. Poročila osnovnih organizacij RK in podmladka RK na šolah v novomeški občini navajajo, da je 45 pionirskih odredov imelo v tem tednu več predavanj o higieni (z diafilmi), na koncu šolskega leta pa bodo za pionirje pridobili predavanja o prvi pomoči in o domači negi bolnika. V Birčni vasi so pionirji - podmladkari RK začeli kopati vodnjak, ponekod pa so obiskali bolnike, jim pokouili cvetje ter s tem izpolnili del programa v jugoslovanskih pionirskih igrah. Na Trški gori, v Klenovniku in na Otočcu so pionirji v tednu RK uredili šolsko okolico in cvetlične gredice.

Po poročilih krajevnih odborov RK so imeli tudi več predavanj za odrasle. V Smihelu pri Novem mestu, Birčni vasi na Gor. Sušicah, v Senjernerju, Zuzemberku in Dol. Toplicah so ljudje poslušali več predavanj o varnosti pred nesrečo. V Smarjetu so na sejah krajevnega odbora RK razpravljali o vprašanju otrok zamernih družin. Na sestanku na Gor. Sušicah so se pomislili, kako bi žene seznanili z nesrečami v gospodinjstvu.

S tem seveda ni vse izčrpano. Lahko bi našli še več primerov koristnih akcij v tednu RK. Predvsem pa je velik uspeh tedna RK v tem, da je organizacija pridobila veliko novih članov, kar še enkrat potrjuje veliko vlogo te človečanske organizacije pri nas.

MARJAN TRATAR

Brežiški tedenski športni pregled

V prvem tednu sindikalnega športnega tekmovanja v Brežicah so se pomerili kegljači. Vsa srečanja so bila na kegljišču v Domu JLA. Rezultati: Kmetijska zadruška: Ljudska potrošnja 277 : 274, Prosveta: KGP 193 : 206, KZ : Prosveta 284:179 in Ljudska potrošnja : KGP 276:247. Zanimiva tekmovalna so močno razbitala števino tekmovalcev in člana sindikalnih podružnic. Povratna srečanja bodo na Florjancičevem kegljišču.

Brežice ostanejo v ligi

Napoved se je uresničila, ekipa RK Brežice je v nedeljo zmagala in osvojila dragoceno točko. Doma so člani brežiške ekipe odpravili RK Mladost iz Kranja z rezultatom 26:20 (13:11).

Za Brežice so nastopili: Brložnik, Bržide, Sečič (8), Tintov (9), Knežević (6), Toplišček, Oruč, Stalač (3), Vidmar (2) in Florjancič (3). - Ekipa Mladosti: Čebulj, Suml, Polka (4), Sotšek P. (5), Sotšek J. (4), S. Bregar, I. Bregar (3), Juvan (4), Bernard in Ankelec (1).

V prvem delu igre so bili domači v rahli premoči in so prednost proti koncu izkoristili za zmago. Člani so pokazali odlično tehnično igro, oster tempo, manj uspešni pa so bili v streljanju v nasprotnikova vrata. Drugi del tekme je ovrnil močan nalič. Pred več sto gledalci je tekmo odlično vodil sodnik Vinko Mario iz Maribora. Po zadnji zmagi so se Brežičani uvrstili na 6. mesto v republiški lestvici in bodo ostali še nadalje med desetico najboljših rokometnih ekip Slovenije.

ZINKA ŠERBEC: nov državni mladinski rekord!

Ob zaključku lista smo prejeli razveseljujočo vest, da je mladinka Zinka Šerbec iz Senovega dosegla na okrajnem prvenstvu osnovnih šol, ki je bilo izvedeno pretekli tork v Novem mestu, državni rekord v teku na 60 m. Dve štoperlici sta pokazali enak čas 7,61. To je rezultat, ki bi ga bil veseli vsak mladinec. Šerbec je kandidat za evropsko prvenstvo v atletiki, pred kratkim pa je v Zagrebu dosegla tudi državni rekord za mlajše mladinke v teku na 100 metrov - 12,2.

V Novem mestu je bilo doseženih še več odličnih rezultatov. Šerbec je zmagala v skoku v daljini - 106 m; Pavliša (C) 11,5; 1000 m: Drnovšek (C) 24:2; višina: Slana (B) 165 cm; daljina: Zorc (Nm) 640 cm; kroglja: Vajdič 16,18 m.

ZENSKE: 400 m: Hude 63,9; višina: Zorko (Nm) 130 cm; daljina: Hude (Nm) 653 cm; kroglja: Vidmar (Nm) 19,33 metra.

Četrta zaporedna zmaga Novomeščanov

PARTIZAN (N.m.): OK JESENICE 3:1

Tudi četrto tekmo v republiški odbojkarški ligi so Novomeščani uspeli odločiti v svojo korist. Prošnjo nedeljo so gostovali na Jesenicah (z oslabilim moštvom - brez Sonca), toda veseno so

uspeli znova zabeležiti prepričljivo zmago s 3:1 (15:13, 14:15, 15:14). Tekmo so igrali v močnem naliču, ki pa jih ni preveč oviral. Z malo več sreče bi zmagali v drugem nizu. Po prepričljivem porazu v tretjem nizu so domačini popustili in tudi četrti niz izgubili z veliko razliko - s 15:4.

Tekmo je dobro sodil Thaler iz Ljubljane. Novomeška ekipa je nastopila v postavi: Simič, Medić, Dolenc, Golč, Lapajne in Berger. Prilagoditveno tekmo bodo Novomeščani spet igrali doma v nedeljo 4. junija. Se bodo pomerili z ravenskim Fužinarjem, ki je že od nekdaj zelo nevaren nasprotnik novomeški ekipi. Novomeški Partizani se je po tej tekmi obdržali na prvem mestu, čeprav ima tudi ZOK Ljubljana enako število točk in enako razliko v nizih (12:2). Tretji je Fužinar, četrti Kanal, peti Kamnik itd.

Le 5.-7. mesto v Portorožu

Po uspešnem nastopu novomeške šahovske ekipe na republiškem tekmovanju za pokal maršala Tita (osvojili so 3. mesto) smo pričakovali, da se bodo novomeški šahisti dobro odrezali tudi na šahovskem festivalu v Portorožu (od 25. do 27. maja), ker so jih uvrstili v drugo skupino, torej ne med najboljšimi ekipami.

Za veliko potrditev te vesti je bil tekmovalna ekipa, ki je nastopila oslabilena (brez Dr. Sile), delila 5.-7. mesto, med drugimi z ekipo Domžal, s katero so spet igrali 2:2.

Sprva je kazalo, da bo njihov pilsman še slabši, toda v zadnjem kolu so ekipo Luksemburga premagali s 4:0 in si priborili mesto v zgornjem delu lestvice druge skupine. Najuspešnejši igralec v ekipi je bil Škeriš, Silar in Radovanovič. V skupini je zmagala druga ekipa zagrebškega Poštara (Poštar II) pred Jedinostvom iz Zemunja.

II. republiška odbojkarška liga

OK TRIGLAV (KRANJ): TVD PARTIZAN (TREBNJE) 3:1 (14:16, 15:9, 15:7, 15:13)

Trebnjski odbojkarji v tem tekmovanju niso srečni. Dosedanja srečanja so izgubili precej tesno. Če pa, da jim bodo tekme prinesle precej rutine, ki jo bodo izkoristili v tesnem delu s pridom uporabili.

Srečanje s Kranjskim Triglavom so izgubili s 3:1 kljub temu, da bi po prikazani igri lahko dosegli več.

Po tekmovanju v okrajni nogometni ligi

Končalo se je prvenstvo v okrajni nogometni ligi za leto 1960-61. Na tem mestu naj popravimo napako, ki je bila storjena na račun NK Brežice v zadnji številki Dolenjskega lista, ker je dobil dopisnik napačne informacije. NK Brežice niso predale tekmo, temveč je bila tekma odigrana in je rezultat 3:2 (1:1) za NK Brežice.

Tekmovalna komisija tudi ni priznala izida tekme Elan : Borzava igralec dober nogomet in jih je posebno na domačem igrišču težko premagati. Brežice so tokrat tekmovalce le v drugem delu tekmovala in so dokazale, da bi lahko upravičeno postele v boj za prvo mesto. Klub pa ima finančne težave. Krško je začelo dobro, imelo pa je smolo.

Gasilska mladina se vedno bolj uvršča v šport

Na splošno lahko trdimo, da je naš nogomet na nizki stopnji. - Odpraviti bo treba predvsem grobost, nepornost in klubstvo. Klubi bodo morali skrbeti za disciplino igralcev tako na tekmah kakor tudi na treningih, kajti brez rednega in sistematičnega dela ne gre.

Pogosten pojav na naših igriščih pa so tudi nedisciplinirani gledalci, ki motijo igranje in sodnike. Tem bodo morali klubi posvetiti več pozornosti in poskrbeti za dobro redniško službo.

Beli krajini sta osvojitev prvega mesta v okrajni ligi čestitamo in želimo, da bi se dobro borila v kvalifikacijah za vstop v Slovensko consko ligo.

ŠPILAR: nov rekord v metu kopja!

Marsikoga bo presenetil rezultat, ki ga je pretekli nedeljo v Zagrebu v vseh pravilno izvedenih metih dosegel novomeški atlet - metalce kopja Marjan Špiljar. Špiljar je sicer pozimi redno treniral, dvigal uteži in se pripravljal na novo sezono, toda njegov zadnji rezultat, ki se vrtil je okoli 59 metrov.

Sedaj smo zvedeli, kaj je bilo krivo. Njegovo kopje se je bilo preveč zlomilo, novo jekleno kopje je pa je slabše kvalitete in ne omogoča boljših rezultatov. Da je to mnenje pravilno, je dokazalo nedeljsko tekmovalje v Zagrebu. Špiljar je metal kopje Kastelca iz ljubljanske Olimpije, ki je zmagal s 67,21 metra in je dosegel osebni in dolenjski rekord v metu kopja - 67,21 metra. To je že prvi lep rezultat, ki ga je uvrstil na drugo mesto pred Celjanom Brodnikom. Špiljar je v dobri formi, zato lahko od njega pričakujemo še boljše rezultate, moškega nov rekord že na nedeljskem tekmovanju za zvezno atletsko ligo.

Gasilska mladina se vedno bolj uvršča v šport

145 m nadrihli pionirja Jereleta iz Smarjete, ki je skočil 5 cm manj. Pri skokih v daljino sta bila Cister in Jerelec enaka, saj sta oba skočila 4,46 m. V metu kopja je zmagal Smarjetčan Jože Vidmar, ki je vrgel kopje 37,60 m. V metu krogle je bil prvi spet Cigler z 11,11 m, drugi pa Novšak z 9,99 m. V teku na 100 metrov je zmagal Novomeščan Cigler, ki je prego pretekel v času 12,09, drugi pa Ignacij Dolinšek iz Smarjete s časom 12,14. Pri štafeti 4x100 m so zmagali pionirji iz Novoega mesta s časom 36,08 v postavi: Gregorčič, Rajljan, Novšak in Cigler.

Tekmo je zaključil rokomet, ki so ga odigrali pionirji v zelo slabem vremenu, kar je gro močno oviralo. Kljub temu da so v prvem polčasu vodili pionirji iz Smarjete, se je sreča v drugem polčasu nasmehnila spet Novomeščanom, ki so zmagali s 4:3.

Pomenila tekma med pionirji Novoega mesta in Smarjete naj vpliva tudi na druga gasilska šta.

P. C.

»LTH«-ŠKOFJA LOKA

hladilniki
oprema hladilnic
hladilne vitrine
hladilni puliti
elektromotorji
el. brusilni stroji
el. polnilni stroji
el. alarmne sirene
gasilske črpalke
so proizvodi

LOŠKIH TOVARN
HLADILNIKOV,
ŠKOFJA LOKA

Zahtevajte ponudbe
in prospekte

Del razstavnega prostora hladilnih naprav

Ponoven uspeh odbojkaric

Odbojkarice novomeške Partizanke v letošnji sezoni se niso vrtele tekme na domačem terenu. Do sedaj so imele dve uspešni gostovanja.

Nedeljsko srečanje z mlado ekipo »Triglava« Kranj je prineslo ponoven uspeh, ki pa je bil težko priborjen, saj je vse kazalo, da bodo Novomeščanke podlegle. Z velikimi napori so telovadnice uspelo poraziti Kranjčanke s 3:2 (15:10, 9:15, 15:13, 13:15, 16:16).

Domačo ekipo lahko ocenimo kot zelo dobro, ki bo s sistematičnim delom lahko dosegla lepe uspehe. Zlasti se je odlikovala z dobro prstno igro in igro v polju. Odbojkarice Partizanke so za sprejembo v tej tekmi pokazale odlično igro ob mreži, kar jim je tudi prineslo zaslužen uspeh.

KOŠARKA: vsak začetek je težak

Po lanskem razpadu novomeške članske košarkarske ekipe, ki je igrala v podvezni ligi, smo mislili, da je z novomeško košarko konec. Pozimi se je sicer nekaj fantov redno zbiralo v telovadnici, res je srečanje z zelo močnim ekipom starejših igralcev Olimpije in Ljubljane (med njimi so bili bivši državni reprezentanti Amob, Lampič itd.) vseh prav dobro zaigrali, čeprav so tekmo izgubili z visokim rezultatom 122:48. Zogo v glasnem vsi dobro obvladajo, manjka pa jim zanesljivosti pri metanju na koš, brez katerega se v košarki ne da nič doseči. Prav bi bilo, da bi ravno mete na koš bolj vadili.

Pionir Somrak zmagovalac turnirja

Preteklo soboto je namiznoteniška sekcija novomeškega Partizana priredila turnir za prvenstvo Novoega mesta, na katerem so igrali vsi najboljši na glede na kategorijo, v kateri običajno tekmujejo. En sistemni vsak z vsakim je igralo 10 igralcev in igral, žal pa zaradi nedisciplinije niso turnirja vsi dokončali, tako da so nekateri več partij predali brez borbe. Tako ravnanje je vredno groje in zaslužen kazni. Tudi predajanja nekaterih partij tudi vrstni red ni povsem realen.

Najboljšo formo je pokazal pionir Marjan Somrak, ki je vseh devet nasprotnikov premagal z 2:0 in prepričljivo osvojil prvo mesto. Drugi pa je bil nepravilno imenovan Plavec. Nepravilno zato, ker je pred kratkim zamenjal navadni loparček za sofit in se ni vigran. Naslednja tri mesta so si razdelili Pavle Uhl, Franc Mikec

MLADI NOVOMEŠKI KEGLJAČI: PRVAKI SLOVENIJE!

Moramo priznati, da nas mladinske ekipe iz Novoega mesta in iz drugih krajev okraja znova in znova presenečajo z izvrstnimi rezultati. Vedno več je panog, ki jih v okraju gojimo in v katerih dosegamo v republikem in tudi zveznem merilu pomembne rezultate.

Tokrat moramo presgovoriti o nepričakovanem uspehu mladih novomeških predsednikov pri izbiri članov v reprezentacijo. ZA NOVO MESTO SO PRIBOHLI NASLOV EKIPNIH PRAVKOV SLOVENIJE, RAZEN TEGA PA SO ŠE DOBRO UVRSTILI TUDI V TEKMOVANJU POSAMEZNIKOV.

Kdo so ti, ki so pripravili tako presenečenje? Nekateri že poznamo, saj so lani v Zagrebu na državnem ekipnem prvenstvu pripomogli do drugega mesta. To sta Slavko Dravinc in Alojz Padovan, ki so ju že lani uvrstili med najboljše mlade slovenske kegljače. Letos se jima je pridružil še Zidanek. Vsi trje so precej izenačeni in prav to jim je prineslo naslov republiknih prvakov in pokal, v 100 LUCAJH JE DRAVINC PODRL 164 KEGLE PADOVAN 398 IN ZIDANEK 371 - SKUPNI REZULTAT PA JE 1073 KEGLJEV.

TAKO SO NOVOMEŠČANI MED 11 KRIPAMOV ZASEDLI PRVO MESTO S 13 KEGLJI PREDNOSTI PRED KRIPPO MARIBORSKEGA KONSTRUKTORJA IN Z 31 KEGLJI PREDNOSTI PRED EKIPO JESENIC.

Danes si več ne moremo predstavljati kulturne potrebe v trgovini z živili brez primer-
nih hladilnih naprav. Prihranek na pokvarljivem blagu vam večkratno poplača stroške
za njihovo nabavo.

Hladilniki in ostale hladilne naprave - proizvodi LOŠKIH TOVARN HLADILNIKOV iz
ŠKOFJE LOKE so dosegli velik renome in predstavljajo pojem najboljše kvalitete.

Loška tovarna hladilnikov Skorja Loka

Motorist in kolesar težko poškodovana

23. maja ob 0,55 se je na Cesti herojev v Novem mestu zadel motorist Milan Berger s Trške Gore v kolesarja Milana Rancusa iz Bršlina. Oba sta bila teko poškodovana in odpeljana v novomeško bolnišnico. Na vozilih je škoda za 40.000 dinarjev.

Motorist in kolesar težko poškodovana

23. maja ob 0,55 se je na Cesti herojev v Novem mestu zadel motorist Milan Berger s Trške Gore v kolesarja Milana Rancusa iz Bršlina. Oba sta bila teko poškodovana in odpeljana v novomeško bolnišnico. Na vozilih je škoda za 40.000 dinarjev.

Predpraznični sprehod po Mirni V TEM TEDNU VAS ZANIMA

□ Proizvodni okoliš Mirna že ima svojega vodjo Ivana Gričarja, medtem ko zadržuje svet proizvodnega okoliša še ni izvoljen oziroma imenovan. Proizvodni okoliš sklepa kooperacije, odkupuje, ima pa tudi trgovino in mesarstvo. Z ostalimi odseki bivše mirovske kmetijske zadruge ekonomijo, strojnimi parkom in drugimi nima proizvodni okoliš nobene zveze, ker spadajo zdaj pod neposredno upravo kmetijske zadruge v Trebnjem. Proizvodni okoliš spada po kmetijski rajonizaciji v sadjarsko-živilnorojsko področje. Medtem ko je živinoreja deloma že razvita, pa o kakem naprednem sadjarstvu ni govora, saj je na vsem področju le en urejen nasad, ki ga je zasadiła »Dana«, in je zdaj pod upravo ekonomije. Glavni pridelek okoliša je še vedno krompir. Ljudje pa se še ukvarjajo z razdroblje-

nim kmetijstvom in mislijo, da mora vsak kmet pridelati vse, kar potrebuje zase. Okoliš odkupuje vse kmetijske pridelke, živino, kožo, zdravilna zelišča, gozdne sadeže in celo polje. Proizvodni okoliš je nekako ustanovljen, nima pa še organa samoupravljanja (področnega zavoda drugega sveta), nima razmejnega dela in pristojnosti med centralo in okolišem, nima kooperacijskega plana, nima nobene kmetijskega tehnika (inženirka je zdaj v Trebnjem) in je nasploh čutil, da se je reorganizacija začela, stekla, ustvarila nekako brezvladje, kjer nihče točno ne ve svojih pristojnosti. Okoliš oskrbuje kmetovalce tudi z različnimi stroji in orodji ter reprodukcijami materialom. Samo umetnih gnojil so kupili kmetovalci še letos v zadnjih trgovini 127 ton. Pródaajo še zaščitna sredstva za

škropljenje sadja, krompirišč in drugih kultur, ki jih imajo vedno in pravočasno na zalogi, tudi galice.

□ »Dana« je v prvem četrtletju dosegla 32 odst. letnega plana, ki znaša 320 milijonov din brutoproducta. V nekaj letih nameravajo povečati proizvodnjo na pol milijarde din din letno, število zaposlenih pa bodo povečali od sedanjih 40 na 52. Za povečanje pa jim priManjkuje predvsem prostorov ter skladišč embalaže in embalaže za vrtnice. »Dana« bo letos odkupila 100 do 120 vagonov raznega sadja, od tega 80 vagonov siliv, ostalo pa jabolka, hruške in drugo. Podjetje je sklenilo z vsemi kmetijskimi zadrugami v okraju pogodbe za odkup malin, ker bo lahko porabilo vse maline, kar jih bodo kmetijske zadruge kupile od nabiralcev. Plačevalo jih bo po dnevnih cenah in tako zadrugam ne bo treba iskati kupcev v drugih okrajih in republikah.

□ Krajevni odbor je decembra lani sestavljal petletni načrt, ki predvideva adaptacijo osemletke in prostorov društva Partizanov, dograditev javne razsvetljave, gradnje nekaterih novih stanovanj in blokov ter ureditve nekaterih stavb, gradnjo kino dvorane, zdravstvenega doma, trgovske hiše, gostišča s prenočitvijo, dograditev vodovoda, kopalnice, tovarne šivalnih strojev, sušilnice, ureditev kanalizacije, asfaltiranje ceste skozi Mirno, elektrifikacijo nekaterih vasi, izdelavo urbanističnega načrta Mirne in drugo. Od tega so že uredili javno razsvetljavo, cesto Brezovica-Sevnica in Sotla-Kroj, ustanovili so skupaj s Kmetijsko delavnico iz Trebnjega na Mirni poslovalnico. Polozili so glavni vod vodovoda skozi Mirno in Zabrđe, da imajo hiše ob tem vodju že vodo, ostale hiše — se-

Tedenski koledar

- Cetrtek, 1. junija — Radovan Peček, 2. junija — Velimir Sobola, 3. junija — Milojka Nedelja, 4. junija — Franc Ponedeljek, 5. junija — Ferdo Terež, 6. junija — Miljutin Sreča, 7. junija — Zorica
- Črnomelj, 2. in 4. VI. francoski barvni film »Lepotica in cigane«, 6. in 7. VI. jugoslovanski film »Deveti krog«.
- Dol. Toplice, 2. in 4. VI. francoski barvni film »Notredamski zvonar«, 7. VI. angleški film »Usoda neznanca«.
- Kostanjevica, 4. VI. amer. barv. film »Priateljsko preprečevanje«, 7. VI. angleški film »Tommy šli pole«.
- Metlika, 3. in 4. VI. domači film »Nevhita«, 7. VI. italijanski film »Pobeda«.
- Novo mesto — »Krkas«: od 2. do 5. VI. nemški barvni film »Ti si moja pesem«, od 6. do 8. VI. nemški barvni film »Preprosto deklet«, Srečič, 4. VI. ameriški film »Bejo per«.
- Trebnje, 3. in 4. VI. ruski film »Ivan Gromi«, 7. VI. del. Predstava v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 16. in 18.30.

KINO

Ob smrti svoje žene MIMICE se toplo zahvaljujem za iskreno izraženo sožalje tovarštem Dragu Kobetu, sinu Branku Peterlinu ter Slavku Satošku za lepe poslovalne besede in vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so sprejeli na njeni zadnji poti. Enako se zahvaljujem občinskiemu odboru Zveze borcev za izkazano pomoč ter vsem, ki so darovali vence.

Mož Ljudez Skofljanec z otroki in mama Marija.

Ob smrti našega draga in nepozabnega moža in očeta **FRANCA GASPERINA** iz Dol. Skopje pri Brežicah, se zahvaljujem vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti ter za poslovnili govor in vence. Prisrčna hvala tudi zdravnikom in sestrskemu osebju brežiške in novomeške bolnišnice.

Zalujoča družina Gasperin

Ob izgubi nepozabne hčerke **FANIKE SLAK** iz Koroske vasi se iskreno zahvaljujem vsem, ki so se z nami sočustvovali, ji darovali vence in jo sprejeli na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem gospodinjstvu za poslovnile besede ob odprtem grobu.

Zalujoči starši

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 22. do 29. maja je bilo rojenih 12 dečkov in 15 dečelic.

Poročili so se: Franc Potočar, sin kmeta iz Dol. Komenc, in Marija Strajnar, hči kmeta iz Zdinje vasi; Alojz Turk, delavec, in Rozalija Springer, delavka, oba iz Podgora; Janez Rukščič, delavec iz Hrušice, in Antonija Jenčič, delavka iz Vinjega vrha; Stanislav Avguštin, kmet iz Stopič, in Marija Murn, hči kmeta s Sel pri Zaučjem vrhu; Janez Janec, delavec, in Marija Strajnar, hči kmeta iz Zdinje vasi; Viktor Kastelic, sofer s Pristave, in Slavica Jakša, hči kmeta s Hrasta.

Umrli so: Ana Drobnič, hči upokojenka iz Metlike, stara 45 let; Marija Zaur, gosposna iz Dajnberga vrha, stara 83 let; Anton Plavec, kmet iz Vel. Bučne vasi, star 80 let.

Krmeljski gasilci bodo v nedeljo razvili prapor

V nedeljo, 4. junija, bo v Krmelju velika gasilska slovesnost. Občinska gasilska zveza iz Sevnice bo ta dan razvila prapor, ki mu bosta kumovala Jože Knez, direktor rudnika, in Milka Senčar, sekretarka rudnika v Krmelju. Obiskali smo društvenega veterana in dolgoletnega gasilca Leopolda Rujlja, ki je zdaj upokojen in ima značko za 50-letno delo pri gasilskem društvu ter vodjo gasilskih društev Franca Mirna, uslužbenca rudnika. Povedala sta:

Društvo so ustanovili 1948 na pobudo Franca Mirna, Viktorja Končina in Jožeta Horkaja. Pred vojno so bili krmeljski gasilci vključeni v šentjanški gasilski društvo. V Krmelju je ter 50 gasilcev. Največ je rudarjev. V društvu je precej starejših ga-

silcev, ki so za dolgoletno uspešno gasilsko delo že prejeli značke in priznanja. Dejavnost gasilcev je v glavnem usmerjena na pridrevitve rudnika, proslave in tekmovanja. Društvo ima pionirsko gasilsko desetino. Za vzelo gasilskega kadra si cer zelo skrbi. Marijive gasilce vodi šest gasilskih častnikov. Ve večkrat so pomagali, kadar je v rudniku prišlo do nesreče. Oprema, s katero društvo razpolaga, ustreza sedanjim potrebam gasilske dejavnosti. Zelo pa še gasilski avto.

Na dan, ko bodo razvili prapor, bodo gasilci imeli veržne vaje v Hinčah. Sodelovalna bodo tudi gasilska društva iz drugih krajev. Krmeljski gasilci zato vabijo vse, da se njihovega slavja polnoštevilno udeležijo.

Boris Debelak

ZAHVALE

PREKLICI
Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

Stari trg ob Kolpi proslavlja

Zveza borcev in ostale organizacije bodo v počastitev krajevnega praznika 4. junija pripravile naslednji program:

1. junija bo mladinska igra, 4. junija pa bo ob 11. uri dopolne proslava s slavnostnim govorom, nastopom šolske mladine in mimohodom motoristov vse Poljanske doline. Po proslavi bo prosta zabava.

Z letošnjim praznikom bo praznoval 19. obletnico napada slavne partizanske vojske na fašistično postojanko v Starem trgu. To je bila hkrati prva slovenska akcija, v kateri so sodelovali hrvaški partizani ter kočevski in belokranjska četa.

V bodočo napredoval tako v kmetijstvu kot v drugih gospodarskih panogah.

Letošnja letina je zelo lepa kazala, žal pa nas je 9. maja obiskalo veliko neurje s točo, ki je prizadelala pšenici in vinogradom obutno škodo.

V nedeljo, 21. maja smo pokopali Ivana Stefanca iz Predgrada, ki se je v gozdu ponesrečil. Na zadnji poti so ga spremljali vsi gasilci iz Poljan-

27. maja je bila v Starem trgu sindikalna konferenca prosvetnih delavcev. Pripravili smo jim lep sprejem.

2. junija bo na našem področju fluorografiranje prebivalstva. Videti je, da bo akcija lepo uspela, saj smo se nanjo dobro pripravili.

K. R. P.

Vaško pot (kolevoz) na Debenec bodo na pobudo občinskega ljudskega odbora preuredili v cesto. Sredstva za gradnjo bodo dobili iz gozdnega sklada, ker bo namenjena izkoriščenju gozdov, nekaj pa bodo prispevala še podjetja in občinski ljudski odbor. Pri gradnji ceste pomagajo s prostovoljnim delom člani delovnih kolektivov in organizacij. Na Debenec bodo postavili tudi razgledni stolp.

Odbor Zveze borcev je na zadnji seji sklenil, da bo pripravil za dan borca na Debenec proslavo. Tja bo šlo več patrol, na vrhu bo srečanje starih borcev, kulturni program in prosta zabava.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

PREKLIKI

Prekleujem izgubljenemu zdravstveno izkaznico št. 23723. — Stanislava Kovič, Most 5, Mokronog.

Franc Zupančič iz Plemberka 10, Stopiče, prekleujem, kar sem govoril o Francu Kraju iz Plemberka, Stopiče.

Nekaj novic z metliške police

Mestno gledališče iz Ljubljane je 21. maja gostovalo v Metliki s komedijo Cvetka Golarja »Vdova Rošljinka«. Gledalci, ki jih je bila polna dvorana, so igralce iz Ljubljane navdušeno pozdravili in se tečajniki naučili vsega, kar je bilo v njihovi moči. Po končanem tečaju bodo lahko opravljali izpite za vožnjo z mopedom.

Gasilska mladina Novega mesta je praznovala dan mladosti. Ze na predvečer praznika so Gasilski mladinci in mladinke na Marofu nastopili v skupnem programu ob kresu, naslednji dan pa so se udeležili sprejeda skozi mesto in prikazali taktiko gašenja. Tako je letos tudi gasilska mladina lepo prispevala k splošnemu mladinskemu prazniku.

Na šivalnem trgu je bilo v ponedeljek, 23. maja, dobrih vsega. Naprodaj so bila jaja po 19 in 20 dinarjev, solata v glavah po 15 dinarjev, solata na mize po 20 dinarjev, mleko po 46 dinarjev, vino po 180 dinarjev, bešnje po 180 do 180 dinarjev, nova čebula v šopih po 30 dinarjev, korenček v šopih po 20 dinarjev, rdeča pesa v šopih po 40 dinarjev, jagode po 200 dinarjev liter, rdečev v šopih po 10 do 16 dinarjev itd. Kot običajno so prodajali tudi smena, rože, sadike, okrasne predmete, konfekcije, pletenice.

Gibanje prebivalstva: rodili sta: Pepca Pirnar iz Kettlejevega drevoreda — deklino in Rozalija Meserko iz Dilančeve ulice — deklino. Poročila sta se: Jože Kovarčič, brežiški pomočnik s Ceste komandanta Staneta 5, in Alojzija Macdoni, delavka iz Muzejske 3. Umrli je Jože Kravcar, upokojenec s Ceste komandanta Staneta 5 — star 81 let.

Ze na občinski konferenci je bilo nakazano, da se ni posvečalo dovolj pažnje izobraževanju borcev in udeležencem narodnoosvobodilnega gibanja, zato je komisija obirno razpravljala o teh problemih.

25. maj — praznik Vel. Gabra

V Velikem Gabru so hkrati imeli kar trojno praznovanje: rojstni dan maršala Tita, dan mladosti in krajevni praznik. Ta dan jih spominja na pomemben dogodek iz NOB, 1942 so partizani minirali železniško progo med vasi Breg in Stranice. Okupatorjev transportni vlak je izliril in zapeljal v Tomenico. S tem so partizani zelo oskodovali okupatorja.

28. maja sta organizacija ZB in krajevni odbor v počastitev praznika in 20-letnice ljudske revolucije pripravila proslavo. Ob devetih dopoldne je bila slavnostna seja krajevnega odbora.

Novo trgovino v Črnomlju

Preteklo soboto je delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju slavil novo delovno zmagov. V Ulici Staneta Rozmanca so odprli novo poslovalnico — drogerijo. V trgovini lahko dobijo kupci kozmetične izdelke, fotomaterial, drobno galanterijo itd. Prodajalnica je lepo urejena. Potrošniki kolektivno trgovskega podjetja čestitajo.

V Sevnici potrebujejo nov kinoprojektor. V soboto in nedeljo so gledali slovenski film »Veselic«, o katerem pa ni bilo slišati pohvalne besede. Ljudje so imeli občutek, kot bi gledali nemj film.

25. maj — praznik Vel. Gabra

V Velikem Gabru so hkrati imeli kar trojno praznovanje: rojstni dan maršala Tita, dan mladosti in krajevni praznik. Ta dan jih spominja na pomemben dogodek iz NOB, 1942 so partizani minirali železniško progo med vasi Breg in Stranice. Okupatorjev transportni vlak je izliril in zapeljal v Tomenico. S tem so partizani zelo oskodovali okupatorja.

28. maja sta organizacija ZB in krajevni odbor v počastitev praznika in 20-letnice ljudske revolucije pripravila proslavo. Ob devetih dopoldne je bila slavnostna seja krajevnega odbora.

Novo trgovino v Črnomlju

Preteklo soboto je delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju slavil novo delovno zmagov. V Ulici Staneta Rozmanca so odprli novo poslovalnico — drogerijo. V trgovini lahko dobijo kupci kozmetične izdelke, fotomaterial, drobno galanterijo itd. Prodajalnica je lepo urejena. Potrošniki kolektivno trgovskega podjetja čestitajo.

V Sevnici potrebujejo nov kinoprojektor. V soboto in nedeljo so gledali slovenski film »Veselic«, o katerem pa ni bilo slišati pohvalne besede. Ljudje so imeli občutek, kot bi gledali nemj film.

25. maj — praznik Vel. Gabra

V Velikem Gabru so hkrati imeli kar trojno praznovanje: rojstni dan maršala Tita, dan mladosti in krajevni praznik. Ta dan jih spominja na pomemben dogodek iz NOB, 1942 so partizani minirali železniško progo med vasi Breg in Stranice. Okupatorjev transportni vlak je izliril in zapeljal v Tomenico. S tem so partizani zelo oskodovali okupatorja.

28. maja sta organizacija ZB in krajevni odbor v počastitev praznika in 20-letnice ljudske revolucije pripravila proslavo. Ob devetih dopoldne je bila slavnostna seja krajevnega odbora.

Novo trgovino v Črnomlju

Preteklo soboto je delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju slavil novo delovno zmagov. V Ulici Staneta Rozmanca so odprli novo poslovalnico — drogerijo. V trgovini lahko dobijo kupci kozmetične izdelke, fotomaterial, drobno galanterijo itd. Prodajalnica je lepo urejena. Potrošniki kolektivno trgovskega podjetja čestitajo.

V Sevnici potrebujejo nov kinoprojektor. V soboto in nedeljo so gledali slovenski film »Veselic«, o katerem pa ni bilo slišati pohvalne besede. Ljudje so imeli občutek, kot bi gledali nemj film.

iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Ludvik Makšič, kmet z Brežice, Kalaj, je bil pri preletu poskodoval v glavi; Ivan Polih, upokojenec iz Zeljn, si je v gozdu poskodoval desnoro; Danica Hudec, vasi — dečka, Marija Jeršin iz Dol. Praproč — deklino, Cveta Eršič iz Čebinje — dečka, Ana Gluba iz Dolje rive — dečka, Terezija Harbo iz Dupej — dečka, Martina Sjeked iz Vel. Brusnice — dečka, Silva Makarovič iz Smihela — dečka, Marija Turk iz Vel. Sikanja — dečka, Julka Bruc iz Smolenje vasi — dečka, Magda Tišerič z Gorienje — dečka, Terezija Grišč iz Metlike — dečka, Matilda Kralj iz Pristave — dečka, Marija Gal iz Gotne vasi — deklino, Anica Kobe iz Dobindola — dečka, Iloza Kelvišar iz Vel. Brusnice — dečka, Ivanka Zunič iz Črnomlja — deklino, Frančiška Blazek iz Skovca — dečka, Člila Grčar iz Hrastovje — dečka, Marija Klevčar iz Vel. Brusnice — dečka, Alojzija Kek z Luže — deklino, Ivanka Bendina iz Ljubljane — dečka, Marija Jurajevič iz Semčica — deklino.

iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Andrej Gabron, kovač iz Bojsne, se je poskodoval pri izgrnjenju obojke; Gordija Boterija, delavka Savskega Marofa, je nekdo napadel ter mu prizadel poskodo; Slavko Peterčič, sin kmetovalca iz Stare vasi, si je pri padcu z drevesa zlomil desno roko; Čestilja Trupej, upokojenka iz Kalsveca, si je pri padcu zlomila desno rogo; Anica Krulc, uslužbenka iz Senkoveca, je pri padcu dohila poskodo po glavi; Marija Čestilč, gosposinja iz Podboča, si je pri padcu zlomila levo roko; Ivana Šušto, kmetovalca iz Oklutičevih gore, si brenil konj ter mu poskodoval brake; Peter Šilbič, kmetovalec iz Selc, se je pri delu ukeval v levo nogo; — Marijina Barbiča, kmetovalca iz Panoveca, je nekdo pri napadu poskodoval po glavi.

iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Andrej Gabron, kovač iz Bojsne, se je poskodoval pri izgrnjenju obojke; Gordija Boterija, delavka Savskega Marofa, je nekdo napadel ter mu prizadel poskodo; Slavko Peterčič, sin kmetovalca iz Stare vasi, si je pri padcu z drevesa zlomil desno roko; Čestilja Trupej, upokojenka iz Kalsveca, si je pri padcu zlomila desno rogo; Anica Krulc, uslužbenka iz Senkoveca, je pri padcu dohila poskodo po glavi; Marija Čestilč, gosposinja iz Podboča, si je pri padcu zlomila levo roko; Ivana Šušto, kmetovalca iz Oklutičevih gore, si brenil konj ter mu poskodoval brake; Peter Šilbič, kmetovalec iz Selc, se je pri delu ukeval v levo nogo; — Marijina Barbiča, kmetovalca iz Panoveca, je nekdo pri napadu poskodoval po glavi.

iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Andrej Gabron, kovač iz Bojsne, se je poskodoval pri izgrnjenju obojke; Gordija Boterija, delavka Savskega Marofa, je nekdo napadel ter mu prizadel poskodo; Slavko Peterčič, sin kmetovalca iz Stare vasi, si je pri padcu z drevesa zlomil desno roko; Čestilja Trupej, upokojenka iz Kalsveca, si je pri padcu zlomila desno rogo; Anica Krulc, uslužbenka iz Senkoveca, je pri padcu dohila poskodo po glavi; Marija Čestilč, gosposinja iz Podboča, si je pri padcu zlomila levo roko; Ivana Šušto, kmetovalca iz Oklutičevih gore, si brenil konj ter mu poskodoval brake; Peter Šilbič, kmetovalec iz Selc, se je pri delu ukeval v levo nogo; — Marijina Barbiča, kmetovalca iz Panoveca, je nekdo pri napadu poskodoval po glavi.

Novomeška kronika

V soboto, 3. junija, bo ob 11. uri v Sudiški hiši priredili razstava 50 let dela in življenja Like Vastovca. Odgovoritvene slovesnosti se bo udeležila tudi pisateljica. — Vabljeno!

Poročni obredi niso več v občinski stavbi na Rotovzu, temveč v mladem salonu grške šole. — Dvoranica je lepo opremljena, strop pa je obložen s stukturami iz mavca, vmes pa so razporejene stare freske neznanega slikarja, ki prikazujejo turške boje. Tako je poskrbljeno za slovesnost okolje potrobnih obredov.

Različne cene v mestnih sličičarnah ob pogostih predmet pogovorov. V sličičarni državne sektorja stane namreč kočček torte 23 dinarjev v zasebni sličičarni pa manjši kočček po 30 dinarjev. Zakaj to, se sprašujejo Novomeščani!

7. junija pričeli občinski odbor Rdečega križa v Novem mestu svašno akademijo v počastitev dneva in letnice. Prireditev bo ob 23. uri v Domu ljudske prosvete. Program bodo izvajali podmladniki Rdečega križa, učenci glasbene šole in drugi. Ob tej priložnosti bo odlikovanih 80 krvodajalcev.

Seminar za prometno vzgojo se je začel preteklo soboto, na novomeškem učiteljskem seminarju ga dijak petega letnika. Seminar bo trajal 16 dni in je namenjen bodočim učiteljem zato, da bodo lahko šolarje poučevali tudi o prometu. V 23 urah naj bi

se tečajniki naučili vsega, kar je bilo v njihovi moči. Po končanem tečaju bodo lahko opravljali izpite za vožnjo z mopedom.

Gasilska mladina Novega mesta je praznovala dan mladosti. Ze na predvečer praznika so Gasilski mladinci in mladinke na Marofu nastopili v skupnem programu ob kresu, naslednji dan pa so se udeležili sprejeda skozi mesto in prikazali taktiko gašenja. Tako je letos tudi gasilska mladina lepo prispevala k splošnemu mladinskemu prazniku.

Na šivalnem trgu je bilo v ponedeljek, 23. maja, dobrih vsega. Naprodaj so bila jaja po 19 in 20 dinarjev, solata v glavah po 15 dinarjev, solata na mize po 20 dinarjev, mleko po 46 dinarjev, vino po 180 dinarjev, bešnje po 180 do 180 dinarjev, nova čebula v šopih po 30 dinarjev, korenček v šopih po 20 dinarjev, rdeča pesa v šopih po 40 dinarjev, jagode po 200 dinarjev liter, rdečev v šopih po 10 do 16 dinarjev itd. Kot običajno so prodajali tudi smena, rože, sadike, okrasne predmete, konfekcije, pletenice.

Gibanje prebivalstva: rodili sta: Pepca Pirnar iz Kettlejevega drevoreda — deklino in Rozalija Meserko iz Dilančeve ulice — deklino. Poročila sta se: Jože Kovarčič, brežiški pomočnik s Ceste komandanta Staneta 5, in Alojzija Macdoni, delavka iz Muzejske 3. Umrli je Jože Kravcar, upokojenec s Ceste komandanta Staneta 5 — star 81 let.

25. maj — praznik Vel. Gabra

V Velikem Gabru so hkrati imeli kar trojno praznovanje: rojstni dan maršala Tita, dan mladosti in krajevni praznik. Ta dan jih spominja na pomemben dogodek iz NOB, 1942 so partizani minirali železniško progo med vasi Breg in Stranice. Okupatorjev transportni vlak je izliril in zapeljal v Tomenico. S tem so partizani zelo oskodovali okupatorja.

28. maja sta organizacija ZB in krajevni odbor v počastitev praznika in 20-letnice ljudske revolucije pripravila proslavo. Ob devetih dopoldne je bila slavnostna seja krajevnega odbora.

Novo trgovino v Črnomlju

Preteklo soboto je delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju slavil novo delovno zmagov. V Ulici Staneta Rozmanca so odprli novo poslovalnico — drogerijo. V trgovini lahko dobijo kupci kozmetične izdelke, fotomaterial, drobno galanterijo itd. Prodajalnica je lepo urejena. Potrošniki kolektivno trgovskega podjetja čestitajo.

V Sevnici potrebujejo nov kinoprojektor. V soboto in nedeljo so gledali slovenski film »Veselic«, o katerem pa ni bilo slišati pohvalne besede. Ljudje so imeli občutek, kot bi gledali nemj film.

25. maj — praznik Vel. Gabra

V Velikem Gabru so hkrati imeli kar trojno praznovanje: rojstni dan maršala Tita, dan mladosti in krajevni praznik. Ta dan jih spominja na pomemben dogodek iz NOB, 1942 so partizani minirali železniško progo med vasi Breg in Stranice. Okupatorjev transportni vlak je izliril in zapeljal v Tomenico. S tem so partizani zelo oskodovali okupatorja.

28. maja sta organizacija ZB in krajevni odbor v počastitev praznika in 20-letnice ljudske revolucije pripravila proslavo. Ob devetih dopoldne je bila slavnostna seja krajevnega odbora.

Novo trgovino v Črnomlju

Preteklo soboto je delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju slavil novo delovno zmagov. V Ulici Staneta Rozmanca so odprli novo poslovalnico — drogerijo. V trgovini lahko dobijo kupci kozmetične izdelke, fotomaterial, drobno galanterijo itd. Prodajalnica je lepo urejena. Potrošniki kolektivno trgovskega podjetja čestitajo.

V Sevnici potrebujejo nov kinoprojektor. V soboto in nedeljo so gledali slovenski film »Veselic«, o katerem pa ni bilo slišati pohvalne besede. Ljudje so imeli občutek, kot bi gledali nemj film.

SPORED RADIO LJUBLJANA

SOBOTA — 3. junija:

5.00-8.00 Dobro jutro! (Pisan glasbeni spored) — 8.03 Glasba ob delu — 8.25 vseh vestrov — 8.53 Radijska šola za mlado stopnjo — 9.25 Za vsakogar nekaj — 9.53 Koncert za klavir in orkester — 10.40 Angleščina za mladino — 10.55 Harfa in mandolina — 11.00 Po svežu lažo — 11.30 Pionirski tednik — 11.50 Otroci izbirajo pesmico — 12.00 Trio Avgusta Staneta — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.15 Obvestila

12.30-13.00 Glasba — 13.30 Na občeti — 13.50 Od arje do arje — 14.20 Sport in športniki — 14.33 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.40 S knjižnega trga — 15.00 Vedri zvoki — 15.25 Najnovejšega romana — 15.30 15.40 Moški komorni zbor iz Celja — 17.00 Lokalni dnevnik — 17.15 Po kinu se dojmno — 17.45 Italijanski pevec Johnny Dorelli — 18.00 Jezikovni pogovor — 18.15 Diverzimento — 18.30 Pozdrav z gora — 18.45 Okno v svet — 19.00 Obvestila, reklama in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Jugoslovanski ljudski pesmi — 20.25 Medodje raznih dežel — 21.00 Za prijatelje konec tedna — 22.15 Oddaja za izseljence — 22.05-23.10 Evropsko prvenstvo v boks — 23.10 Do polnoči v plesnem ritmu.

NEDELJA — 4. junija

6.00-6.30 Nedeljski nutranji pozdrav — 6.30 Veselo arje — 7.30 Radijski koledar in arjevitev dneva — 7.35 Holandska vojaška godba — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 iz albuma skladb za otroke — 8.50 Matineja za zabavo — 9.00 Pevski samospevi — 9.15 Klavirski skladb — 10.00 Se pomnite tovariši! — 10.30 Lepe melodije — 10.45 Spoznavajmo svet in domovino — 11.45 Orkester Alfred Scholz iz NŠ — poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.50 Za našo vas — 12.45 Koncert pevcev druž. — 13.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II. 15.30 Arje, ki jih radi poslušate — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Dunajski vaček — 16.45 Vse jih mali moji — 17.00 Za nedeljsko popoldne — 17.30 Radijska igra — 18.24 Belokranjska rapsodija — 18.34 Polke in valčki domačih vitarjev — 19.30 Radijski koncert — 19.34 Polke in valčki domačih vitarjev — 19.39 Radijski dnevnik in športna poročila — 20.05 Zabavni melodijami in novi tedni — 21.00 Mozart v operi — 22.15 Ples ob radijskem spretniku — 2.05 Trije jugoslovanski skladatelji — 21.30 Pastoralna sonatina za flavto in klavir.

25. maj — praznik Vel. Gabra

61. Ko sem se spet zavedel, je Silver že vse opravil; imel je spet berglo pod pazduho in klobuk na glavi. Toda tedaj je segel z roko v žep, izvlekel iz njega pištalko in nekajkrat zapiskal. Seveda nisem vedel, kaj ta signal pomeni. Sodil sem, da kliče svoje pakčaje. Lahko bi me našli in ujeli. Morda tudi mene čaka nož, sem si mislil. Izmatol sem se iz grmovja in se splazil na jaso. Še sem slisal, kako so se klicali med seboj, in ti glasovi so mi nabrusili pete. Tekel sem na življenje in smrt.

62. V mislih sem se poslovil od ladje in dobrih tovarišev, kajti kazalo je, da me na pustem otoku čaka od lakote le smrt. Ko sem se ustavil ves v strahu, mi je hotelo skočiti srce iz prsi. Tedaj sem med drevesjem opazil temno in kosmato postavo, ki se mi je umaknila za deblo. Kazalo je, da mi je tudi tu pot zaprta, kajti postavla me je obkoljevala. Najprej sem pomislil na ljudozrce, toda divjak se je vrge pred me na kolena in spregovoril: »Imenujem se Ben Gunn in že cela tri leta nisem govoril z ljudmi.«

63. Sele zdaj sem videl, da je belec in da ima prav prijeten obraz. Bil je ožgan od sonca, kosmat in na moč razcapan v svojih cunjah iz jadravine. Ogledoval me je s pravcato radovednostjo, božal moje obleke, čevlje in roke. Pripovedoval mi je o svojem življenju in kako so ga pred leti njegovi tovariši izpostavili. Zupaal mi je, da je bogat, toda hipno me je šinila prekalna temna senca. Grozeče me je vprašal: »Povej, ali si s Flintove ladje?« Zdal me je navdihnila srečna misel.

64.—Zastutil sem v njem zaveznika. Povedal sem mu, da je Flint mrtve, da pa imamo na ladji Flintove mornarje, ki nam srečujejo po življenju. Tako je zvedel za kašo, v katero je padla naša ekspedicija na Otoku zakladov. Zgrozil se je, ko sem mu povedal, da vodi upornike Dolgi John, Ben je plul nekod na Flintovi ladji skupno s Silverjem. Ponudil je svojo pomoč, če ga bomo rešili stiske in, ko sem mu zagotovil, da je mr. Trelawney pošteni in da mu bo rad pomagal, mu je pošteno odleglo.

KOSOVO POLJE — skladišče rud

Kosovska planota, obdana z vencem planin Kopaonika, Sare, Goleša, Čitavice in drugih, je bila pred kakimi 40 milijoni let dno velikega Paleogenskega morja, ki se je potem izlilo skozi »kosovska vrata« (pri Kačanški soteski) v Sredozemsko morje. Zato ni čudno, da je Kosovo orjaški rezervoar najrazličnejših rudnin. Do podzemskih skladov Kosova so prvi prodrli rudarji iz daljne Saksanske, ki so jih poklicali Nemanjiči, vladarji srbške srednjeveške države. Ti rudarji so kopalci svinec za plošče, s katerimi so tedaj pokrivali palače in cerkve, ter srebro za nakit in posodo. V Novem Brdu, ki je še v 14. stoletju imelo okrog 40.000 prebivalcev, in v Trepči je cvetelo rudarstvo Saksoncev in Dubrovčanov, ki so tu imeli svojo kolonijo in bili izvirni rudarji in topilničarji.

ki leta 1389, ko so Turki uničili moč srednjeveške srbške države, je začelo rudarstvo naglo hirati.

NA KOSOVEM IMAMO POMEMBNE RUDNE REZERVE

Zadnje raziskave geologov na Kosovem so dale zelo obetajoče podatke: Kosovo ima 46 odst. skupnih jugoslovanskih rezerv lignita, 47 odst. svinca in cinka (s privesjo zlata in srebra), 27 odst. kroma, 32

odst. magnezita in 14 odst. kaolina. Ker pa področje še ni do kraja raziskano, so verjetno zaloge še večje. V zadnjem času so na obronkih Sare našli azbest, v Ibarski dolini pa velike količine žvepla.

Samo iz rudnika v Starem trgu so v zadnjih tridesetih letih dobili nad 16 milijonov ton svinčeno-cinkove rude. To rudo pa pridobivajo še tudi v drugih krajih. Predeluje jo topilnica s rafinerijo v Zvečanu pri Kosovski Mitrovici. Ta

topilnica je največja v Evropi in med njenimi proizvodi so cinkov klorid, cinkov koncentrat, pirritni koncentrat, svinčene zlitine, trdi in rafinirani svinec, bizmut, elektrolitno zlato in srebro. Doslej je »Trepča« dajala okrog 80.000 kg srebra letno. V kratkem bo »Trepča« začela graditi tovarno svinčnih akumulatorjev in industrijskih celic in bo zanje sama dajala surovine. V Kosovski Mitrovici gradijo veliko tovarno superfosfata, ki bo kot svojo surovino izkoristila pravcati hrib — okrog 12 milijonov ton — jalovine, ki jo iz svoje topilnice meče »Trepča« in ki vsebuje 3.750.000 ton žvepla, 5 milijonov ton železa, 400.000 ton mangana itd.

11 MILIJARD TON LIGNITA

Ti »barvanti« zakladi Kosova pa bodo kmalu dobili svojega tekmeča — »črna«ga. Sloj lignita jezi komaj 50 metrov pod površjem in strokovnjaki cenijo, da ga je v vsem Kosovskem bazenu okrog 11 milijard ton. Te, celo v evropskem merilu velike rezerve so komaj načete. Rudnik »Kosovo« daje letno 600.000 ton lignita, v Dobrem selu pa gradijo velik, moderen površinski odkop, ki bo že takoj v začetku dajal nad milijon ton lignita letno. Ko bodo zgradili še kombinat za eksploatacijo, računajo, da bo letna proizvodnja lignita 11 milijonov ton. Z dograditvijo velike termoelektrarne se bo na Kosovu razvila velika in pomembna kemična industrija.

(Po »Pres servisu«)

840 gramov težak novorojenček

V splošni bolnišnici v Karlovcu je bila nedavno rojena punčka, ki je tehtala 1000 gramov in je bila dolga 37 centimetrov. Čez pet dni je bilo dete težko samo še 840 gramov. Skrbni zdravnikov je uspelo, da so novorojenčka rešili. Po 32 dneh je bil spet težak 1000 gramov, 109 dni kasneje pa je ta »najlažji pacient« karlovske bolnišnice tehtal že 3150 gramov, kar je za novorojenčka normalna teža.

Kubanski premier Fidel Castro je te dni spet sprožil velik hrup v ZDA s svojim predlogom, da bi zamenjal 1200 diverzantov, ujetih v zadnjem ponesrečenem napadu na Kubo, za 500 poljedelskih traktorjev. Američani so Castra napadli, da hoče trgovati z življenji, on pa jih je zavrnil, da bodo v nasprotnem primeru vsi prišli pred ljudsko sodišče. Dodal je še, da bi Kuba, če bi sprejeli omenjeni predlog, dobila vsaj deloma povrnjeno škodo, ki jo je mladi revolucionarni deželi povzročila ameriška intervencija. Zdal tečeta v ZDA kampanja in nabiralna akcija za nakup omenjenih traktorjev, da bi tako rešili ujetnike Kubancev. Na čelu nabiralne akcije je žena pokojnega predsednika Roosevelta Eleonora. Na sliki: kubanski premier Fidel Castro govori pristašem o svojem predlogu Američanom.

ŠEST ZANIMIVIH

- V čebeljem roju je 15 do 20 tisoč čebel.
- Najstarejši most v Evropi je bil zgrajen v Grčiji 3500 let pred našim štetjem. Spajal je mesti Nauplius in Epidaurus.
- V peruanskih Andih je najvišja njiva na svetu — ima 4119 metrov nadmorske višine. Na nji raste krompir.
- Lesna gmota v vseh gozdovih sveta zajema 180 milijard kubičnih metrov. Povprečno 56 kubicov na enega prebivalca zemlje.
- Pred 60 leti je živelo v mestih ZDA 300 tisoč ljudi, danes pa 100 milijonov.
- Letno natrajajo na svetu okrog 20 milijonov ton grozdja.

Letošnji filmski festival v Cannesu je bil posebno uspešen za Italijanke. Prvo nagrado je dobila Sofija Loren za svojo vlogo v filmu Cioccarra, odrezale pa so se tudi druge njene vrstnice — med njimi Claudia Cardinale (na sliki), ki je bila na festivalu predstavljena kar z dvema filmoma: z »Dekletom s kovčkom« in »Popotnico«.

Tehnika je na vseh področjih na neustavljivem pohodu. Na sliki je tranzistorski televizijski sprejemnik, kakršne so začeli izdelovati na Japonskem. To je prenosni aparat na drobno baterijo. Globok je komaj 23 cm, širok 29 cm in visok 15 cm. Ima vgrajeno anteno in gre vse skupaj lepo v torbo.

Znano je, da hotelirji ne dovolijo likati gostom po hotelih. Neka londonska gospodinja je izumila pripravo, prikladen likalnik v obliki ročajja pri kovčku, ki pomeni rešitev tega vprašanja. Sliki kaže, kako je treba napravo uporabljati. Ena izmed angleških tovarn je že pričela serijsko izdelovati novi likalnik oziroma kovček.

Južno sadje ob naši obali

Ob jugoslovanski morski obali raste danes okrog 100.000 rodovitnih južnih dreves, tako imenovanih agrumov — pomaranče, mandarine, limone. Vsa ta drevesa dajo ob ugodni letni okrog 50 vagonov sadežev. Limone uspevajo le v južni Dalmaciji in črnogorskem Primorju. Pomaranče pa sežejo vse do severne Dalmacije, ro djo tudi na otoku Lošinj. Od južnih sadnih dreves, ki rasto na naši obali, najlažje prenaša mrzaz mandarina sorte »unšij«, ki jo uspešno gojijo celo v Kopru. Ta mandarina prenese kar 12 stopinj pod ničlo.

Zanimivo bi bilo, če bi te podatke primerjali z nesrečami v Sloveniji. 1959 je bilo v Sloveniji 50.505 nesreč pri delu, pri čemer je 64 ljudi umrlo. Na 1000 zavarovancev se je škodovalo in iskalo pomoč 98 ljudi. Zaradi nesreč pri delu pa je bilo izgubljenih 983.679 delovnih dni. Iz statističnih podatkov se vidi, da je bilo največ nezgod pri upravljanju z vozili, električnim tokom, zaradi vročine itd. Ti podatki povedo, da se je komaj petina nesreč zgodila pri strojih.

ZASLUŽNI UČENJAK
Učitelj je govoril o velikem iznajditelju Edisonu, ki je med mnogimi drugimi stvarmi izumil tudi žarnico. Ko se je Tonček vrnil iz šole, je navdušeno rekel mami:
»Pomisli, kakšne zasluge ima Edison! Če bi ne bilo njega, bi morali sedaj gledati televizijo ob sveči ali petrolejski svetilki.«

CARINSKA
Carlnik na meji vpraša starejšo žensko: »Vino? Zganje? Kava?«
»Naa,« mu odgovori ženska. »Ce pa že imate limonado...«

NAROBE RAZUMELA
Zaradi pomanjkanja prostora so morali pevci imeti vaje kar v gostilni. Pa vpraša hčerka mamo: Kako, da gre oče vsak večer pet, saj ne zna not?
»Not že zna priti, not! Samo ven ne.«

UMETNIK
Jurček se doma uči igrati na violino. Nenadoma pozvonijo na vratih miličniki. »Kaj pa je?« preplašeno vpraša oče.
»Iz tega stanovanja je odmevalo vpitje žene, kot da jo kdo davil.«

INFORMACIJA
»Prosim vas, kje na morju so najdražji hoteli in gostišča?«
»Ali boste šli tja na počitnice?«
»Ne! Ravno tja ne!«

KDOR VPRAŠA, ZVE
»Draga, koliko fantov si že pustila doslej?«
»Koliko? Ti boš pet.«

NEOPAZEN
»Ali veš, da bi bil Tine odlični detektiv: že ves mesec hodi za Marico, pa ga sploh še ni opazila...«

DOMISELNOST
»Dajanje napitnine je za naš kolektiv zaljeto,« piše v restavraciji. Pri izhodu je pa nabiralnik z napisom: »Tukaj vrzite za našo užaljenost.«

LETOŠNJI MAJ
Kateri dan si potovala v Zagreb?«
»Čakaj, ne bo težko določiti! Aha, ravno takrat, ko je sijalo sonce.«

Al Brook, imenovan »Angel«, je skrbno zalepil kuverto in napisal naslov. Potisnil je pismo na sredo pisalne mize, prižgal cigareto in se zleknil v naslanjaj.

»Da,« je zabrundal. »Helena je pametno deklet, zato ne bo v skrbeh... Toda Chup bo kar norel. Jutri se začne lov, racije in podobne reči. Chup se bo gotovo pozanimal za moje zdravje in me zaprosil, da mu med kronanjem ne zginem izpred oči... Pa mu ne morem pomagati! Nakititi raznih princev in maharadžev me res ne zanimajo. To bi Chup lahko vedel... Ali tale druga stvar je pa le zanimiva.«

In začel je naštevati na prste:
»Prvič: skrivnostnost! Drugič: nevarnost! Tretjič: negotovost! Torej vsaka bolj, kakor pa ukrasti kakemu maharadžji nekaj piškavih diamantov. Sploh pa sem Chupa že sit. Majlo spremembe mi res ne bo škodilo...«

In Al Brook — Angel se je zamislil. Ura nad njegovo glavo je odbila polnoč.

»Prisel je čas!« je zabrundal. Vstal je, zarezal in se pretegnil. Nato je urno stopil v knjižnico in potegnil s police neko knjigo. V hastalo odprtno je potisnil roko in obrnil gumb. Del knjižnice s knjigami se je odprl in skozi to odprtno je Angel zginit, prej pa je še pogledal, če je v sobi vse v redu.

Ko so se za njim zaprla skrivna vrata, je stopil v udobno opremljeno sobico. V miznici je odprl srednji predal, poln revolverjev raznih velikosti in kalibrov. Izbral je browning kalibra 7,35 in ga pregledal. Potisnil ga je v zadnji žep, zatem pa vzel iz predala še tanko, ostro bodalo v usnjemem toku, si ga z jermenčkom privezal na kolenec in potegnil čezenj rokav. Preskusil je, če bodalo lahko potegne iz nožnice. Ko je videl, da mu to zlahka uspe, si je izbral na zidu točko in je iz daljave treh metrov zalučal vanjo bodalce. Konica se je zapčila točno v sredino točke. Al Brook se je zadovoljno nasmehnil in ploskato bodalce spet potisnil v nožnico pod rokav.

Cez nekaj minut je stopil na ulico in si prižgal cigareto. Odsel je po ulici, ki je bila zavita v gosto londonsko meglo, in se naglo ustavil na vogalu. Ura na bližnjem stolpu je odbila pol ene. V trenutku, ko je Al Brook preverjal čas na svoji zapestni uri, je iz megle potihlo pripeljal avtomobil in se ustavil nekaj metrov pred njim.

Angel je dvignil glavo. Avto je bil krasen »Rolls Roys« elegantne aerodinamične oblike, črn, z jeklenimi okraski. Luči je imel ugašene.

Sirena je zatrobila s globokim basom, pridružno, najprej kratko, nato dolgo in spet kratko. Angel je odločno stopil k avtomobilu in potkal soferja na okno. Sofer v livreji je pogledal ven in Angel mu je rekel:
»Walread!«

Sofer je brez besede odprl vrata. Angel se je usedel k njemu in avto je neslišno zdrsnil v megleno londonsko noč. Po polurni vožnji se je limuzina ustavila pred neko vilo v Fallendon Streetu, v predmestju Chingford. To je bilo novo predmestje s številnimi vilami, vrtovi in parki. Široka ulica je bila povsem prazna.

Angel je stopil iz avtomobila in se znašel pred železnimi vrati. Sofer mu jih je odklenil, nato pa med visokimi topoli z žepno baterijo osvetljeval pot.

Na koncu drevoreda je stala elegantna, v tudorskem stilu zgrajena vila, obrasla z bršlinom. Sofer se je povzpel po stopnicah, odprl vrata in spustil Angela v vilo.

»Lepa prilžnost, da zakoljejo človeka brez neljubih prič!« si je mislil Al Brook-Angel.

Toda predoba, v katero je stopil, je bila izredno prijetna, osvetljena s prtlajeno lučjo, topla, udobna in bogato obložena z lesom.

Lakaj z resnim obrazom je vzel Angelu plašč in klobuk in odprl neka vrata.

Angel se je znašel v veliki, luksuzno opremljeni sobani. V kaminu je plamenel ogenj, pred njim je pa stala klubska garnitura. S širokim zamahom je lakaj pokazal naslanjaj pred kaminom in rekel:
»Izvolite, gospod! Gospodar takoj pride. Zelite whisky ali liker?«

Angel je privoli, da mu je lakaj natečil whisky s sodo in postregel s cigaro.

Še opazil ni, kdaj je lakaj potihno odšel. Sedel je pred kaminom in kadil!

Nenadoma je za seboj zaslislal korake. Pred njim je stal visok možak kakih štiridesetih let, krepak, ostrih in odločnih potez. Imel je sivomodre oči, lasje na sencah so mu osvelili. Oblečen je bil v eleganten smoking.

Angel je vstal in prisleec mu je segel v roko.

»Walread!« se je predstavil po domače. »Kako se imate, mister Brook? Oprostite, da ste me morali čakati, toda ravno ko ste prišli, sem govoril z New Yorkom.«

»Prav prijetno sem se počutil!« je odgovoril Angel. »Tako udobno je tule pri vas. Že dolgo nisem bil v tako okusno urejeni hiši...«

Walread mu je pokimal v zahvalo in se usedel.

»Mister Brook,« je začel, ko je obema natočil whisky. »Že dolgo vas poznam. Iz časnikarskih poročil. Vem za vsa vaša dejanja. Ni mi treba poudarjati, kako občudujem vašo razumnost, iznajdljivost, genialnost vaših kombinacij, vašo hrabrost... Američani znamo ceniti ljudi, kakor ste vi. Toda na žalost so pri nas redki... In to pomanjkanje močno občutimo...«

»Da,« je odgovoril Al Brook. »Američani ste preveč poslovni. Za vas je denar vse.«

Walread se je nasmehnil:
»Mislim, mister Brook, da tudi vi ne zaničujete zlata!«

»Res ne,« je odgovoril Angel in izpil whisky. »ali za nas Angleže pomeni denar le sredstvo, ki nam pomaga do zadovoljstva, za vas pa je denar — končni cilj. Da bi ga dobili, ste pripravljeni celo delati.«

Walread se je nasmehal.
»Vidite, je nadaljeval Angel, »jaz nikdar ne bi mogel delati zato, da bi si nabral denarja. Toda zame je to neke vrste šport, povezan z razburjenjem in nevarnostjo. Nisem bogštevavec, kako bogat, imam pa dovolj, da bi na primer lahko igral golf ali pa zbiral paragvajске metulje do konca življenja. Celo če bi umrl v svojem devetdesetdesetem letu, bi imel še dovolj denarja, da si oskrbim lep pogreb z glanjivimi govori, z godbo in obširnimi člankom v »Time«u. Toda če bi tako živel, bi mi bilo »rašansko dolgočas.«